

**UCHWAŁA NR XXIII/222/26
RADY MIEJSKIEJ GMINY MIRSK**

z dnia 29 stycznia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirsk na lata
2025-2030**

Na podstawie art. 16b i art.17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 ze zm.) Rada Miejska Gminy Mirsk uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się i przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirsk na lata 2025-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały..

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Mirsk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej Gminy Mirsk

Marta Pazowska

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mirsk na lata 2026-2030

SPIS TREŚCI

I WSTĘP	4
1. Charakterystyka i metodologia opracowania dokumentu	4
2. Uwarunkowania prawne	4
3. Interesariusze Strategii	7
II CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	9
1. Warunki życia	9
1.1. Położenie Gminy Mirsk	11
1.2. Dane demograficzne Gminy Mirsk	11
1.3. Mieszkalnictwo	14
1.4. Opieka zdrowotna	14
2. Oświata i Kultura	14
2.1. Placówki oświatowe	15
2.2. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Mirsk	16
2.3. Funkcjonowanie Klubu Integracji Społecznej i Środowiskowego Klubu Profilaktyczno-Integracyjnego w Gminie Mirsk	18
3. Bezpieczeństwo publiczne	19
4. Organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej	20
5. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej	22
6. Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	23
6.1. Zakres i skala pomocy społecznej udzielanej przez MGOPS w latach 2022–2024	29
6.1.1. Zatrudnienie i decyzje administracyjne	30
6.1.2. Realizacja Programu „Posilek w szkole i w domu”	30
6.1.3. Domy Pomocy Społecznej i bezdomność	31
6.1.4. Karta Dużej Rodziny	31
6.1.5. Dodatki mieszkaniowe	31
6.1.6. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze	32
6.1.7. Fundusz alimentacyjny	32
6.1.8. Wspieranie pieczy i rodziny zastępczej	33
6.1.9. Stypendia i zasilki szkolne	33
7. Przyczyny kwalifikujące do świadczeń z pomocy społecznej	33
7.1. Ubóstwo	35
7.2. Długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność	36
7.3. Bezrobocie	39
7.4. Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	41
7.5. Potrzeba ochrony macierzyństwa	44
7.6. Uzależnienia	45
7.7. Przemoc domowa	49
7.8. Osoby dotknięte klęską żywiołową	53
8. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych – 2025	54

8.1. Wnioski i podsumowanie z przeprowadzonych badań	55
8.2. Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią	64
III CZĘŚĆ ANALITYCZNA	66
1. Analiza SWOT	66
IV CZĘŚĆ PROGRAMOWA	69
1. Wizja i misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	69
2. Wdrożenie Strategii	80
2.1. Koordynacja	80
2.2. Podmioty współpracujące	80
2.3. System monitorowania Strategii	81
2.4. Ewaluacja Strategii	82
2.5. Źródła finansowania realizacji Strategii	83
2.6. Programy	84
3. Harmonogram	84
4. Zakończenie	84

I WSTĘP

1. Charakterystyka i metodologia opracowania dokumentu

Politykę społeczną zazwyczaj definiuje się jako „działalność państwa, podmiotów samorządowych i pozarządowych organizacji zmierzającą do kształtowania odpowiednich warunków pracy i bytu, pożądaných struktur społecznych oraz stosunków społeczno-kulturowych, w których przy aktywności ludzi będzie możliwe zaspokojenie potrzeb społeczeństwa na poziomie możliwym w danym okresie”¹. Definicja ta wskazuje na główny cel polityki społecznej państwa- utrzymywanie rozwoju społecznego i gospodarczego.

Dokument pn. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych” stanowi fundament długofalowego planowania danej jednostki samorządowej w zakresie lokalnej polityki społecznej.

Informacje pozyskane w efekcie badań ankietowych oraz analizy *deskresearch* posłużyły do opracowania analizy SWOT w zakresie problemów społecznych występujących na terenie gminy Mirsk.

2. Uwarunkowania prawne

Opracowując, przyjmując i wdrażając niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, władze Gminy Mirsk wywiązują się z obowiązku określonego w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2025 poz. 1214 z późn. zm.). Zgodnie z tą regulacją jednym z zadań własnych gminy jest „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

W art. 16b podanej ustawy został określony otwarty katalog kluczowych elementów każdej gminnej strategii. Są to w szczególności: diagnoza sytuacji społecznej gminy, prognoza zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

W opracowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirsk uwzględniono w szczególności następujące akty prawne:

- 👉 Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
- 👉 Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2025, poz. 1338),

1K. Loranty, *Bezpieczeństwo społeczne Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2004, s. 98.

- ✚ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.),
- ✚ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025, poz. 1153 z późn. zm.),
- ✚ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.),
- ✚ Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 798),
- ✚ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829),
- ✚ Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1576 z późn. zm.),
- ✚ Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1512),
- ✚ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1208),
- ✚ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 438 z późn. zm.),
- ✚ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424),
- ✚ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151)
- ✚ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
- ✚ Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1670, z 2025 r. poz. 340).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirsk pozostaje spójna z dokumentami strategicznymi z zakresu polityki społecznej na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Poniżej wymieniono przedmiotowe dokumenty oraz ich cele i obszary, w które wpisują się założenia Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirsk.

- ✚ **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.):** Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony;
- ✚ **Strategia na rzecz osób z niepełnosprawnościami 2021 – 2030:** Priorytet V: Warunki życia i ochrona socjalna;

- ✚ **Program Dostępność Plus 2018 – 2025:** Obszar: Architektura, Obszar: Koordynacja, Obszar: Cyfryzacja;
- ✚ **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030:** Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- ✚ **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030:** Cel szczegółowy nr 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. Cel szczegółowy nr 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne;
- ✚ **Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030-** Priorytet I: Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, Priorytet II: Przeciwdziałanie bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowemu, Priorytet III: Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, Priorytet IV: Instytucje pomocy społecznej oraz podmioty ekonomii społecznej – wsparcie dla osób i rodzin, Priorytet V: Integracja cudzoziemców – rozwój usług społecznych dla migrantów, w tym cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową, oraz wsparcie integracji na rynku pracy.
- ✚ **Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności:** Cel 6: Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „worksaferte”;
- ✚ **Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025:** Cel operacyjny 2. Profilaktyka uzależnień;
- ✚ **Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030:** Cel główny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce. Cele szczegółowe: Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej. Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową. Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.
- ✚ **Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji”, który uległ aktualizacji na lata 2021-2027**

z perspektywą do roku 2030: Priorytety Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu: Priorytet I Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, Priorytet II Zapewnienie spójności działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych na rzecz dzieci i młodzieży, Priorytet III Aktywna integracja w społeczności lokalnej, Priorytet IV Bezpieczeństwo i aktywność osób starszych, Priorytet V Zapobieganie niepewności mieszkaniowej i przeciwdziałanie bezdomności, Priorytet VI Zarządzanie i zmiany strukturalne systemu integracji społecznej.

👉 **Polityka Społeczna Wobec Osób Starszych 2030:** Obszary uwzględniające działania wobec ogółu osób starszych: I. Kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie. II. Uczestnictwo w życiu społecznym oraz wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej i religijnej. III. Tworzenie warunków umożliwiających wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia gospodarczego i rynku pracy, dostosowanych do ich możliwości psychofizycznych oraz sytuacji rodzinnej. IV. Promocja zdrowia, profilaktyka chorób, dostęp do diagnostyki, leczenia i rehabilitacji. V. Zwiększanie bezpieczeństwa fizycznego – przeciwdziałanie przemocy i zaniedbaniom wobec osób starszych. VI. Tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej. VII. Działania na rzecz edukacji dla starości (kadry opiekuńcze i medyczne), do starości (całe społeczeństwo), przez starość (od najmłodszego pokolenia) oraz edukacja w starości (osoby starsze). Obszary uwzględniające działania wobec niesamodzielnych osób starszych: I. Zmniejszanie skali zależności od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnych osób starszych. II. Zapewnienie optymalnego dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo-pielęgnacyjnych dostosowanych do potrzeb niesamodzielnych osób starszych. III. Sieć usług środowiskowych i instytucjonalnych udzielanych niesamodzielnym osobom starszym. IV. System wsparcia nieformalnych opiekunów niesamodzielnych osób starszych przez instytucje publiczne.

3. Interesariusze Strategii

Przez interesariuszy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych należy rozumieć wszystkie strony, które mają poglądy, punkty widzenia lub wymagania oraz mogą lub mają wpływ w sposób bezpośredni lub pośredni na cały system, część systemu lub na określone działania w systemie realizacji Strategii. W gronie interesariuszy są zarówno pojedyncze

jednostki, jak i podmioty instytucjonalne czy organizacje pozarządowe. Jedną z grup interesariuszy tj. osób, do których kierowane są działania w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, stanowią adresaci działań strategicznych, czyli wszyscy mieszkańcy Gminy Mirsk ze szczególnym uwzględnieniem osób z trudnościami, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

	Charakterystyka interesariuszy z punktu widzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	Stopień zaangażowania w opracowanie oraz realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Interesariusze mający wpływ na opracowanie i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	✚ Burmistrz Miasta i Gminy, ✚ Rada Miejska Gminy, ✚ Urząd Miasta i Gminy. ✚ pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, ✚ członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ✚ członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, ✚ podmioty ekonomii społecznej.	✚ Współpraca w zakresie dostarczania aktualnych danych statystycznych, ✚ współpraca w opracowaniu diagnozy, identyfikacji problemów społecznych itd., ✚ współudział w konstruowaniu, wyznaczaniu celów strategicznych i kierunków działań i ich realizacja, ✚ współudział w partycypacji społecznej i konsultacjach Strategii, ✚ zapewnienie aktywnego udziału interesariuszy w procesie opracowania, wdrażania i monitorowania dokumentu strategicznego.
Interesariusze, do których kierowane są działania w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	✚ Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym; ✚ Osoby i rodziny, które nie są w stanie pokonać trudnych sytuacji życiowych, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości w tym: osoby ubogie, osoby niepełnosprawne, osoby bezrobotne, beneficjenci rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, osoby doznające przemocy domowej i osoby stosujące przemoc domową,	Zaangażowanie w tworzenie, ewaluację i wdrażanie działań kierowanych do poszczególnych grup mieszkańców obciążonych lub zagrożonych zdiagnozowanymi problemami społecznymi w tym: ✚ prawo głosu w sprawie działań strategicznych, z których mają korzystać, ✚ możliwość zgłaszania potrzeb beneficjentów działań strategicznych, ✚ prawo uczestniczenia w dyskusji na każdym etapie tworzenia dokumentu

	osoby uzależnione i współuzależnione itd.	strategicznego, udział w konsultacjach Strategii, możliwość zgłaszania uwag i propozycji do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
Interesariusze, których działania w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dotyczą jedynie w sposób pośredni	- Wszyscy mieszkańcy gminy, - podmioty gospodarcze.	- Zainteresowanie wdrożeniem działań strategicznych i rozwiązywaniem problemów społecznych; - udział w konsultacjach Strategii, możliwość zgłaszania uwag i propozycji do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, - identyfikacja z celami strategicznymi, - przekazywanie dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy, - aktywne uczestnictwo w promowaniu zasad odpowiedzialności społecznej.

II CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. Warunki życia

Jakość życia człowieka kształtowana jest przez zespół wzajemnie powiązanych warunków o charakterze materialnym, społecznym, zdrowotnym oraz psychologicznym. Jednym z podstawowych czynników jest sytuacja ekonomiczna, obejmująca poziom dochodów, stabilność zatrudnienia oraz możliwość zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, takich jak mieszkanie, wyżywienie czy dostęp do usług. Warunki materialne mają istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa oraz możliwości rozwoju jednostki.

Istotnym elementem jakości życia jest również stan zdrowia, zarówno fizycznego, jak i psychicznego, a także dostęp do opieki zdrowotnej i profilaktyki. Zdrowie warunkuje

zdolność do aktywnego funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym oraz wpływa na subiektywne poczucie satysfakcji z życia. Równie ważne są warunki środowiskowe, takie jak jakość powietrza, stan otoczenia, dostęp do terenów zielonych oraz infrastruktury sprzyjającej rekreacji i wypoczynkowi.

Na jakość życia znacząco oddziałują relacje społeczne i rodzinne, poczucie przynależności do wspólnoty oraz możliwość uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym. Wsparcie społeczne, dobre relacje interpersonalne oraz integracja z otoczeniem sprzyjają dobrostanowi psychicznemu i ograniczają ryzyko izolacji społecznej. Ważną rolę odgrywa także poziom bezpieczeństwa publicznego oraz stabilność otoczenia społecznego.

Nie bez znaczenia pozostają czynniki subiektywne, takie jak poczucie sensu życia, możliwość realizacji własnych aspiracji, samorealizacji oraz wpływu na własne otoczenie. Jakość życia jest więc kategorią wielowymiarową, łączącą obiektywne warunki życia z indywidualną oceną własnej sytuacji i poziomu zadowolenia z codziennego funkcjonowania².

Obszar	Opis
Warunki materialne i ekonomiczne	Obejmują poziom dochodów, stabilność zatrudnienia, sytuację mieszkaniową oraz możliwość zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, takich jak wyżywienie, odzież i dostęp do usług.
Stan zdrowia i dostęp do opieki zdrowotnej	Dotyczy zdrowia fizycznego i psychicznego, dostępności świadczeń medycznych, profilaktyki zdrowotnej oraz możliwości korzystania z rehabilitacji i wsparcia specjalistycznego.
Warunki środowiskowe	Obejmują jakość środowiska naturalnego, czystość powietrza i wody, dostęp do terenów zielonych, estetykę przestrzeni publicznej oraz warunki sprzyjające wypoczynkowi i rekreacji.
Bezpieczeństwo osobiste i publiczne	Związane z poczuciem bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania, stabilnością otoczenia społecznego oraz skutecznością działań instytucji odpowiedzialnych za porządek publiczny.
Relacje społeczne i rodzinne	Obejmują jakość więzi rodzinnych, kontakty społeczne, wsparcie ze strony bliskich i społeczności lokalnej oraz poczucie przynależności do grupy.
Dostęp do edukacji i możliwości rozwoju	Dotyczy jakości i dostępności edukacji, możliwości podnoszenia kwalifikacji, rozwoju osobistego oraz uczestnictwa w działaniach

²E. Polak, *Ekonomiczne i pozaekonomiczne mierniki jakości życia – na wybranych przykładach*, [w:] „Roczniki Ekonomii i Zarządzania”, nr 13, Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa, Włocławek, dostęp online: <https://kpsw.edu.pl/pobierz/wydawnictwo/re13/polak.pdf>

	edukacyjnych i kulturalnych.
Uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym	Obejmuje możliwość korzystania z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej oraz aktywnego udziału w życiu lokalnej społeczności.
Warunki pracy i równowaga między życiem zawodowym a prywatnym	Związane z organizacją pracy, stabilnością zatrudnienia oraz możliwością godzenia obowiązków zawodowych z życiem rodzinnym.
Czynniki psychologiczne i subiektywne	Obejmują poczucie satysfakcji z życia, możliwość samorealizacji, poczucie sensu oraz wpływu na własne życie i otoczenie.

Źródło: opracowane na podstawie: E. Polak, *Ekonomiczne i pozaekonomiczne mierniki jakości życia – na wybranych przykładach*, [w:] „Roczniki Ekonomii i Zarządzania”, nr 13, Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa, Włocławek, dostęp online: <https://kpsw.edu.pl/pobierz/wydawnictwo/re13/polak.pdf>

1.1. Położenie Gminy Mirsk

Gmina Mirsk znajduje się w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, na terenie powiatu lwóweckiego. W jej skład administracyjny wchodzi miasto Mirsk oraz 17 sołectw: Brzezinec, Gajówka, Giebułtów, Gierczyn, Grudza, Kamień, Karłowiec, Kłopotnica, Kotlina, Krobica, Kwieciszowice, Mładz, Mroczkowice, Orłowice, Proszowa, Przeczница i Rębiszów. Łączna powierzchnia gminy wynosi około 187 km², z czego obszar miasta Mirsk zajmuje 14,85 km²

1.2. Dane demograficzne Gminy Mirsk

Szczegółowe dane demograficzne pozyskane z Urzędu Stanu Cywilnego w Gminie Mirsk na dzień 31.12.2024 roku prezentuje poniższe zestawienie:

1. Liczba mieszkańców Gminy

a. 2022: 8113

- w tym kobiet: 4166
- w tym mężczyzn: 3947

b. 2023: 7999

- w tym kobiet: 4116
- w tym mężczyzn: 3883

c. 2024: 7889

- w tym kobiet: 4060
- w tym mężczyzn: 3829

2. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (31.12.2024): 1143

- a. w tym kobiet: 551
- b. w tym mężczyzn: 592
- 3. Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (31.12.2024): 4508
 - a. w tym kobiet: 2071
 - b. w tym mężczyzn: 2437
- 4. Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (31.12.2024): 2107
 - a. w tym kobiet: 1366
 - b. w tym mężczyzn: 741
- 5. Liczba małżeństw zawartych przez mieszkańców Gminy:
 - a. 2022: 53
 - b. 2023: 40
 - c. 2024: 34
- 6. Liczba orzeczonych rozwodów mieszkańców Gminy:
 - a. 2022: 18
 - b. 2023: 29
 - c. 2024: 17
- 7. Liczba urodzeń żywych w roku 2024: 33
 - a. w tym chłopcy: 18
 - b. w tym dziewczynki: 15
- 8. Liczba urodzeń żywych w roku 2023: 34
 - a. w tym chłopcy: 17
 - b. w tym dziewczynki: 17
- 9. Liczba urodzeń żywych w roku 2022: 38
 - a. w tym chłopcy: 24
 - b. w tym dziewczynki: 14
- 10. Liczba zgonów w roku 2024: 107
 - a. w tym mężczyźni: 61
 - b. w tym kobiety: 46
- 11. Liczba zgonów w roku 2023: 118
 - a. w tym mężczyźni: 64
 - b. w tym kobiety: 54
- 12. Liczba zgonów w roku 2022: 116
 - a. w tym mężczyźni: 65
 - b. w tym kobiety: 51

Sytuacja demograficzna Gminy Mirsk w latach 2022-2024 charakteryzuje się wyraźnym i systematycznym spadkiem liczby mieszkańców. Zjawisko to ma charakter trwały i utrzymuje się z roku na rok, co wskazuje na postępujący proces depopulacji. W strukturze ludności niezmiennie przeważają kobiety, jednak zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn obserwowany jest stopniowy ubytek liczby mieszkańców, co świadczy o ogólnym osłabieniu potencjału demograficznego gminy.

Struktura wieku mieszkańców potwierdza nasilające się procesy starzenia się ludności. Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, jednak ich przewaga nie rekompensuje rosnącego udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Grupa seniorów jest wyraźnie liczniejsza niż grupa dzieci i młodzieży, co wskazuje na zachwianie równowagi międzypokoleniowej. Szczególnie widoczna jest przewaga kobiet w wieku poprodukcyjnym, co jest zjawiskiem typowym dla starzejących się społeczności lokalnych. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym pozostaje relatywnie niski, co w dłuższej perspektywie może negatywnie wpłynąć na lokalny rynek pracy oraz system oświaty.

Analiza ruchu naturalnego ludności pokazuje utrzymującą się przewagę liczby zgonów nad liczbą urodzeń. W każdym z analizowanych lat urodzeń było niewiele, a ich liczba stopniowo malała. Jednocześnie liczba zgonów pozostawała wysoka, co jednoznacznie przekłada się na ujemny przyrost naturalny. Zjawisko to jest jednym z kluczowych czynników odpowiadających za spadek liczby mieszkańców gminy. W strukturze zgonów dominują mężczyźni, natomiast wśród nowo narodzonych dzieci proporcje płci pozostają względnie wyrównane, bez wyraźnej tendencji długookresowej.

Zmiany w sferze małżeństw i rozwodów również odzwierciedlają niekorzystne tendencje społeczne. Liczba zawieranych małżeństw wyraźnie maleje, co może świadczyć o odkładaniu decyzji o formalizacji związków, migracjach ludzi młodych lub ogólnym spadku atrakcyjności osiedleńczej gminy. Liczba rozwodów wykazuje wahania, jednak nie kompensuje spadku liczby nowo zawieranych związków, co w połączeniu z niską liczbą urodzeń dodatkowo osłabia potencjał demograficzny.

Gmina Mirsk znajduje się w fazie zaawansowanych przemian demograficznych, typowych dla obszarów peryferyjnych i górskich. Dominują procesy depopulacji, starzenia się ludności oraz osłabienia dynamiki demograficznej. Utrzymanie tych tendencji w kolejnych latach może prowadzić do dalszego zmniejszania się liczby mieszkańców, wzrostu obciążeń systemu opieki społecznej oraz ograniczenia możliwości rozwojowych gminy.

1.3. Mieszkalnictwo

W obszarze mieszkalnictwa istotną rolę odgrywa samorząd gminny, który poprzez planowe i długofalowe działania kształtuje lokalne warunki mieszkaniowe. Prowadzona polityka mieszkaniowa wpływa na dostępność lokali, standard zamieszkania oraz możliwość zaspokajania potrzeb mieszkaniowych różnych grup mieszkańców. Działania gminy w tym zakresie sprzyjają stabilizacji sytuacji życiowej mieszkańców, wzmacnianiu więzi lokalnych oraz podnoszeniu atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania. Do kluczowych kierunków działań należą m.in. rozwój zasobu mieszkaniowego gminy, w tym lokali komunalnych i socjalnych, tworzenie mieszkań o charakterze treningowym lub wspomaganim, a także współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów mieszkaniowych.

1.4. Opieka zdrowotna

Istotnym filarem polityki społecznej jest system opieki zdrowotnej, którego celem jest zapewnienie każdemu obywatelowi dostępu do niezbędnych świadczeń medycznych, niezależnie od jego statusu materialnego. W Polsce system ten opiera się na **modelu ubezpieczeniowym**, co oznacza, że osoby objęte ubezpieczeniem zdrowotnym mają zagwarantowane prawo do ochrony zdrowia i korzystania z usług medycznych finansowanych ze środków publicznych.

System ten tworzą różnorodne **instytucje i podmioty lecznicze**, w tym placówki podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistyczne przychodnie, szpitale, a także personel medyczny – lekarze, pielęgniarki, ratownicy i terapeuci – którzy wspólnie zapewniają kompleksową opiekę zdrowotną. Ramy prawne tego systemu wyznaczają m.in.:

- a) **ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych**,
- b) **ustawa o działalności leczniczej** (zastępująca dawną ustawę o zakładach opieki zdrowotnej).

Gmina Mirsk pełni funkcję organu tworzącego i sprawującego nadzór nad działalnością Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej, odpowiadając za zapewnienie warunków do realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia. Na terenie gminy funkcjonują dwie przychodnie – jedna publiczna oraz jedna prywatna – które zabezpieczają potrzeby zdrowotne mieszkańców w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej oraz świadczeń ambulatoryjnych. Publiczna placówka realizuje swoje zadania w oparciu o obowiązujące przepisy oraz umowy zawierane z Narodowym Funduszem Zdrowia. Funkcjonowanie obu podmiotów umożliwia

mieszkańcom dostęp do świadczeń zdrowotnych w ramach różnych form organizacyjnych opieki medycznej.

2. Oświata i Kultura

2.1. Placówki oświatowe

Oświata stanowi jeden z najważniejszych filarów funkcjonowania gminy Mirsk, ponieważ to właśnie poprzez edukację kształtowane są kompetencje, wartości i postawy przyszłych pokoleń. Sprawnie działające placówki szkolne i przedszkolne zapewniają mieszkańcom równy dostęp do wiedzy, wychowania oraz możliwości wszechstronnego rozwoju, co przekłada się na podnoszenie jakości życia całej lokalnej społeczności. Edukacja pełni także rolę integracyjną i kulturotwórczą, wzmacniając więzi społeczne oraz budując poczucie odpowiedzialności za wspólne dobro. Inwestowanie w szkoły, przedszkola i kadry pedagogiczne to w konsekwencji inwestowanie w stabilny, zrównoważony rozwój gminy, która dzięki temu może skutecznie odpowiadać na wyzwania współczesności. Z tego względu gmina Mirsk dokłada starań, aby stworzyć uczniom i wychowankom warunki do bezpiecznego, efektywnego i inspirującego procesu nauczania oraz wychowania.

W roku 2024 w Gminie Mirsk działalność edukacyjna prowadzona była w następujących placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Mirsk:

1. Przedszkole Publiczne im. Izerskich Skrzatów w Mirsku wchodzące w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Mirsku,
2. Szkoła Podstawowa im. Osadników Ziemi Mirskiej w Mirsku (z oddziałem przedszkolnym) wchodząca w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Mirsku,
3. Szkoła Podstawowa w Giebułtowie (z oddziałem przedszkolnym) zlikwidowana z dniem 31 sierpnia 2024 r,
4. Szkoła Podstawowa im. św. Floriana w Rębiszowie (z oddziałem przedszkolnym),
5. Liceum Ogólnokształcące im. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego w Mirsku wchodzące w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Mirsku – brak chętnych uczniów w naborze,
6. Technikum Hotelarsko-Turystyczne w Mirsku wchodzące w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Mirsku – brak chętnych uczniów w naborze

oraz w placówkach rejestrowanych w Gminie Mirsk:

1. Przedszkole Niepubliczne „Szyszkowa Polana” w Mirsku, dla którego organem prowadzącym jest Fundacja „Na Dobrą Sprawę”,

2. Niepubliczna Integracyjna Szkoła Podstawowa im. H.CH. Andersena w Giebułtowie (z oddziałem przedszkolnym) działa od 01.09.2024 r. , dla której organem prowadzącym jest Fundacja „Ditero”.

Działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży w latach 2022-2024 miały zróżnicowany charakter i zakres, zmieniając się w zależności od przyjętych priorytetów oraz realizowanych programów. W pierwszym z analizowanych lat aktywność koncentrowała się wyłącznie na wzmacnianiu kompetencji kadry pedagogicznej poprzez szkolenie nauczycieli. Taki kierunek działań wskazuje na podejście pośrednie do profilaktyki, zakładające, że podnoszenie wiedzy i umiejętności nauczycieli może przełożyć się na skuteczniejsze oddziaływania wychowawcze i profilaktyczne wobec uczniów w dłuższej perspektywie.

W kolejnym roku nastąpiło wyraźne rozszerzenie działań profilaktycznych bezpośrednio na dzieci i młodzież. Realizowane programy obejmowały zarówno młodsze klasy szkoły podstawowej, jak i starszych uczniów, co świadczy o próbie objęcia profilaktyką różnych grup wiekowych. Równolegle prowadzono działania z udziałem nauczycieli, co wskazuje na utrzymanie spójnego podejścia, łączącego pracę z uczniami i kadrami pedagogicznymi. Był to okres najbardziej intensywnych oddziaływań profilaktycznych, obejmujących najszerokie grono odbiorców.

W ostatnim roku analizowanego okresu działania profilaktyczne zostały ukierunkowane na wybraną grupę wiekową młodzieży, poprzez realizację jednego programu profilaktycznego adresowanego do uczniów w wieku wczesno nastoletnim. Skala tych działań była mniejsza niż w roku poprzednim, a udział nauczycieli i rodziców w bezpośrednich oddziaływaniach profilaktycznych nie występował. Może to świadczyć o koncentracji na pracy bezpośredniej z uczniami lub o ograniczeniu zakresu działań do najbardziej potrzebującej grupy wiekowej.

Całościowo działania profilaktyczne dla młodzieży cechuje zmienność zarówno pod względem formy, jak i intensywności. Widoczna jest ewolucja od działań pośrednich, skoncentrowanych na kadrze pedagogicznej, przez szerokie programy obejmujące uczniów i nauczycieli, po bardziej wyspecjalizowane, węższe interwencje skierowane bezpośrednio do młodzieży. Taki sposób realizacji profilaktyki wskazuje na elastyczne dostosowywanie działań do bieżących potrzeb oraz możliwości organizacyjnych gminy.

2.2. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Mirsk

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Mirsk pełni istotną rolę w lokalnym systemie instytucji kultury, realizując zadania z zakresu upowszechniania czytelnictwa, edukacji kulturalnej oraz integracji społecznej mieszkańców. W strukturze biblioteki funkcjonuje

placówka główna w Mirsku z oddziałem dziecięco-młodzieżowym oraz dwie filie biblioteczne w Rębiszowie i Giebułtowie, co zapewnia dostęp do oferty bibliotecznej również mieszkańcom sołectw.

Biblioteka dysponuje rozbudowanym księgozbiorem, który jest systematycznie aktualizowany o nowości wydawnicze, w szczególności literaturę piękną, książki historyczne, lektury szkolne oraz publikacje dla dzieci i młodzieży. Zbiory biblioteczne oraz infrastruktura informatyczna umożliwiają korzystanie zarówno z tradycyjnych form wypożyczeń, jak i z zasobów cyfrowych. Wszystkie placówki biblioteczne wyposażone są w komputery z dostępem do Internetu, a katalogi zbiorów prowadzone są w formie elektronicznej.

Biblioteka aktywnie uczestniczy w ogólnopolskich programach i projektach promujących czytelnictwo, w tym w szczególności w kampanii „Mała książka – wielki człowiek”, skierowanej do dzieci w wieku przedszkolnym i ich rodzin. Dzięki współpracy z instytucjami zewnętrznymi, takimi jak Instytut Książki, Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu oraz Biblioteka Narodowa, mieszkańcy gminy mają dostęp do szerokiej oferty ebooków, audiobooków oraz publikacji naukowych i specjalistycznych za pośrednictwem platform cyfrowych, m.in. Legimi i Academica.

Działalność biblioteki wykracza poza tradycyjne udostępnianie zbiorów i obejmuje szeroki wachlarz działań kulturalnych, edukacyjnych i animacyjnych. W ciągu roku organizowane są spotkania autorskie, warsztaty tematyczne, lekcje biblioteczne, zajęcia dla dzieci i młodzieży, wydarzenia promujące literaturę oraz inicjatywy skierowane do seniorów i dorosłych mieszkańców. Biblioteka angażuje się także w obchody ogólnopolskich akcji czytelniczych, takich jak Narodowe Czytanie czy Dzień Głośnego Czytania, a także współpracuje z lokalnymi szkołami, przedszkolami, organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi.

Placówka pełni również funkcję lokalnego centrum integracji społecznej, oferując przestrzeń do spotkań, działań międzypokoleniowych oraz prezentacji dorobku kulturalnego i artystycznego regionu. Organizowane wystawy, warsztaty oraz wydarzenia tematyczne sprzyjają aktywizacji mieszkańców i wzmacnianiu więzi społecznych.

Funkcjonowanie Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Mirsk finansowane jest ze środków gminnych oraz pozyskiwanych dofinansowań zewnętrznych, w tym ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Stabilne zaplecze organizacyjne i kadrowe umożliwia realizację zadań biblioteki na stałym poziomie, a różnorodność podejmowanych działań potwierdza jej znaczącą rolę w życiu kulturalnym i społecznym gminy.

2.3. Funkcjonowanie Klubu Integracji Społecznej i Środowiskowego Klubu Profilaktyczno-Integracyjnego w Gminie Mirsk

Klub Integracji Społecznej wraz ze Środowiskowym Klubem Profilaktyczno-Integracyjnym, działający w strukturach Urzędu Miasta i Gminy Mirsk, stanowi ważny element lokalnej infrastruktury społecznej, kulturalnej i profilaktycznej. Placówka pełni jednocześnie funkcje integracyjne, aktywizujące i profilaktyczno-terapeutyczne, będąc zapleczem do realizacji zadań z zakresu upowszechniania kultury, wspierania aktywności społecznej mieszkańców oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Działalność Klubu opiera się na stałej, wieloaspektowej ofercie skierowanej do różnych grup wiekowych i środowiskowych. W ciągu roku realizowane są regularne zajęcia i spotkania zespołów artystycznych, kół zainteresowań, grup samopomocowych oraz organizacji społecznych, w których systematycznie uczestniczy znaczna liczba mieszkańców. Klub stanowi miejsce funkcjonowania m.in. zespołów folklorystycznych, grup muzycznych, organizacji senioralnych, kół pszczelarskich, grup terapeutycznych oraz kół gospodyń wiejskich, a także przestrzeń dla działań skierowanych do dzieci i młodzieży.

Istotnym obszarem działalności Klubu jest udostępnianie infrastruktury lokalowej i technicznej na potrzeby wydarzeń społecznych, kulturalnych i edukacyjnych. Sala widowiskowa wraz z zapleczem technicznym wykorzystywana jest przez jednostki organizacyjne gminy, organizacje pozarządowe oraz grupy nieformalne do realizacji imprez okolicznościowych, spotkań integracyjnych, szkoleń, konsultacji społecznych oraz wydarzeń o charakterze obywatelskim. Klub zapewnia pełną obsługę techniczną, w tym nagłośnienie, oświetlenie, obsługę sprzętu audiowizualnego oraz wsparcie organizacyjne.

Placówka odgrywa również kluczową rolę w realizacji wydarzeń o charakterze masowym i plenerowym, organizowanych na terenie miasta i gminy. Klub współuczestniczy w przygotowaniu i obsłudze festynów, dożynek, wydarzeń patriotycznych, imprez integracyjnych oraz inicjatyw skierowanych do dzieci, młodzieży i seniorów. W ramach działalności kulturalnej rozwijane są także nowe formy uczestnictwa w kulturze, takie jak kino objazdowe, które spotyka się z dużym zainteresowaniem mieszkańców.

Klub Integracji Społecznej pełni ponadto funkcję zaplecza organizacyjnego dla działań realizowanych przez gminę na rzecz sołectw. Obejmuje to m.in. wypożyczanie sprzętu rekreacyjnego, wsparcie logistyczne i promocyjne lokalnych wydarzeń oraz pomoc w organizacji imprez integracyjnych i okolicznościowych. Działania te wzmacniają potencjał społeczności wiejskich i sprzyjają aktywizacji mieszkańców.

Uzupełnieniem działalności Klubu jest funkcjonowanie sieci świetlic wiejskich na terenie gminy Mirsk. Świetlice te pełnią rolę lokalnych centrów życia społecznego, wykorzystywanych do prowadzenia zajęć dla dzieci i młodzieży, spotkań mieszkańców, zebrań sołeckich, działalności stowarzyszeń oraz organizacji wydarzeń lokalnych. Ich funkcjonowanie sprzyja integracji społecznej, podtrzymywaniu tradycji lokalnych oraz aktywności kulturalnej na obszarach wiejskich.

Całość działalności Klubu Integracji Społecznej i Środowiskowego Klubu Profilaktyczno-Integracyjnego, przy relatywnie niewielkiej obsadzie kadrowej, charakteryzuje się wysoką intensywnością działań oraz szerokim zakresem realizowanych zadań. Placówka stanowi istotne ogniwo systemu wsparcia społecznego i kulturalnego w Gminie Mirsk, odpowiadając na potrzeby integracji, aktywizacji oraz profilaktyki społecznej mieszkańców.

3. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo mieszkańców jest jednym z podstawowych zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Obejmuje całokształt działań, środków i instytucji mających na celu ochronę mieszkańców przed zagrożeniami, które mogą zakłócać ich codzienne funkcjonowanie, poczucie stabilności i spokoju. To stan, w którym jednostki i wspólnoty lokalne mogą żyć i działać zgodnie z przyjętymi normami prawnymi, społecznymi i obyczajowymi – bez obawy o swoje życie, zdrowie, mienie czy godność.

Straż Miejska w Mirsku funkcjonuje od 1992 roku jako jednostka organizacyjna Urzędu Miasta i Gminy Mirsk i realizuje ustawowe zadania w zakresie ochrony ładu i porządku publicznego. Jej działalność koncentruje się na zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkańców, reagowaniu na wykroczenia, prowadzeniu działań prewencyjnych oraz wspieraniu innych jednostek samorządowych w realizacji zadań terenowych. W analizowanych latach Straż Miejska działała w dwuosobowym składzie, co przy niewielkich zasobach kadrowych wymagało elastycznego podejścia do realizacji obowiązków, zwłaszcza w sytuacjach zwiększonego obciążenia zadaniami.

Strażnicy miejscy podejmują interwencje zarówno na podstawie zgłoszeń mieszkańców, jak i z własnej inicjatywy, ujawniając wykroczenia porządkowe, środowiskowe oraz związane z naruszeniem przepisów lokalnych. Istotnym obszarem działalności jest kontrola gospodarki odpadami i ściekami, w tym sprawdzanie zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, co wpisuje się w działania na rzecz ochrony środowiska i poprawy warunków sanitarnych na terenie gminy. Straż Miejska prowadzi również kontrole dotyczące

przestrzegania przepisów antysmogowych, reagując na przypadki spalania paliw niedozwolonych oraz użytkowania nieefektywnych źródeł ciepła.

Ważnym elementem pracy Straży Miejskiej jest współpraca z Policją, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz innymi komórkami Urzędu Miasta i Gminy, w tym udzielanie asyst podczas czynności służbowych i interwencji terenowych. Strażnicy angażują się także w działania związane z opieką nad zwierzętami bezdomnymi, usuwaniem martwych zwierząt z dróg oraz reagowaniem na przypadki niewłaściwego sprawowania opieki nad zwierzętami domowymi.

Straż Miejska aktywnie uczestniczy w zabezpieczaniu wydarzeń publicznych, uroczystości lokalnych, imprez kulturalnych i sportowych, a także w działaniach związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa w rejonach szkół i przedszkoli. Regularnie monitorowany jest stan porządku publicznego w przestrzeni miejskiej, w tym kwestie związane ze spożywaniem alkoholu w miejscach objętych zakazem, zakłócaniem spokoju oraz nieprawidłowym parkowaniem pojazdów. Systematyczne działania prewencyjne oraz obecność patroli, w szczególności w centrum miasta i miejscach objętych monitoringiem, przyczyniły się do ograniczenia części niepożądanych zachowań.

Pomimo ograniczeń kadrowych oraz okresowych trudności organizacyjnych, działalność Straży Miejskiej w Mirsku oceniana jest pozytywnie, co potwierdzają zarówno wyniki kontroli zewnętrznych, jak i brak skarg ze strony mieszkańców. Straż pozostaje istotnym elementem lokalnego systemu bezpieczeństwa publicznego, odpowiadając na bieżące problemy społeczne i środowiskowe oraz wspierając działania gminy na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców.

4. Organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej

Organizacje pozarządowe oraz podmioty ekonomii społecznej stanowią ważny element lokalnego systemu wsparcia społecznego, uzupełniając działania administracji publicznej oraz instytucji samorządowych. Ich działalność koncentruje się na realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, profilaktyki uzależnień, ochrony zdrowia, edukacji, kultury, sportu oraz integracji społecznej, odpowiadając na potrzeby różnych grup mieszkańców.

Podmioty te pełnią istotną rolę w inicjowaniu i realizacji działań o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym i aktywizującym, w szczególności wobec dzieci i młodzieży, rodzin, osób starszych oraz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Działania organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej sprzyjają wzmocnieniu więzi

społecznych, budowaniu kapitału społecznego oraz angażowaniu mieszkańców w życie lokalnej wspólnoty.

Podmioty ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwa społeczne, mogą łączyć działalność społeczną z aktywnością zawodową i ekonomiczną, przyczyniając się do integracji społecznej oraz aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem. Ich funkcjonowanie wspiera rozwój lokalny, tworzenie miejsc pracy oraz realizację usług społecznych odpowiadających na potrzeby mieszkańców.

Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej umożliwia efektywniejszą realizację zadań publicznych, zwiększa dostępność usług społecznych oraz pozwala na elastyczne reagowanie na pojawiające się potrzeby społeczności lokalnej. Uwzględnienie roli tych podmiotów w dokumentach programowych sprzyja rozwojowi partnerskiego modelu realizacji polityki społecznej oraz wzmacnia lokalny system profilaktyki i wsparcia.

Na terenie Gminy Mirsk działa wiele aktywnych organizacji pozarządowych, których działalność wzbogaca życie lokalnej społeczności, wspiera integrację mieszkańców i realizuje różnorodne cele społeczne, kulturalne, sportowe i pomocowe.

1. Miejski Klub Sportowy „Włókniarz” Mirsk – stowarzyszenie kultury fizycznej, które zajmuje się promocją zdrowego stylu życia i sportu, przede wszystkim piłki nożnej wśród dzieci i młodzieży, przyczyniając się do rozwoju sportu lokalnego oraz wzmacniania społecznych postaw fair play.
2. Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Rębiszowie – organizacja sportowa działająca w sołectwach Giebułtów, Proszowa i Rębiszów, która upowszechnia kulturę fizyczną poprzez piłkę nożną i tenis stołowy, a także promuje aktywne formy spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców.
3. Fundacja Piłki Ręcznej Mirsk – fundacja realizująca szerokie zadania społeczne, w tym promocję kultury fizycznej i sportu, działalność edukacyjną, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, ochronę i promocję zdrowia, wsparcie dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem, a także wspieranie turystyki, rekreacji i wolontariatu.
4. Klub Strzelecki „SOKÓŁ” – stowarzyszenie sportowe skupiające się na popularyzacji strzelectwa jako dyscypliny sportowej, rekreacyjnej i wyczynowej, przyczyniając się do rozwoju tej formy aktywności oraz kultywowania tradycji sportowych.
5. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło Nr 3 w Mirsku – organizacja senioralna, która wspiera integrację osób starszych, działa na rzecz poprawy ich

warunków życia, organizuje wydarzenia kulturalne i reprezentuje interesy emerytów, rencistów i osób niepełnosprawnych przed instytucjami publicznymi.

6. Stowarzyszenie HUMAN – organizacja społeczna o szerokim profilu, prowadząca działania edukacyjne, wyrównujące szanse w dostępie do wiedzy, wspierająca aktywizację zawodową, kulturę fizyczną i artystyczną, wspomagająca rozwój społeczności lokalnej oraz promująca ochronę środowiska i edukację.
7. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Specjalnej Troski w Mirsku – stowarzyszenie koncentrujące się na udzielaniu wsparcia dzieciom niepełnosprawnym oraz ich rodzinom, włączając działania integracyjne i pomocowe.
8. Towarzystwo Kulturalne „Podgórzanie” – stowarzyszenie działające na rzecz upowszechniania kultury ludowej, tradycji i obrzędów regionalnych, co sprzyja zachowaniu lokalnego dziedzictwa kulturowego i więzi społecznych.
9. Ochotnicze Straże Pożarne w różnych częściach gminy (Mirsk, Rębiszów, Krobica-Orłowice, Kamień, Brzezinec, Giebułtów, Przecznicza, Grudza, Proszowa, Kwieciszowice) – stowarzyszenia ochotnicze realizujące działania w zakresie ochrony przeciwpożarowej, ratownictwa i edukacji mieszkańców oraz aktywnego uczestnictwa w lokalnej kulturze i rekreacji.

Dodatkowo w gminie funkcjonują organizacje takie jak Fundacja Numo, które koncentrują się na wspieraniu osób potrzebujących, w szczególności dzieci, poprzez pomoc i wsparcie społeczne oraz działania charytatywne.

Facebook

Znaczenie tych organizacji dla Gminy Mirsk polega na tym, że wzbogacają ofertę działań społecznych, sportowych, edukacyjnych i kulturalnych, wspierają lokalne inicjatywy obywatelskie oraz tworzą przestrzeń do integracji mieszkańców. Działalność ta uzupełnia zadania gminy, szczególnie w obszarach promocji zdrowia, aktywności fizycznej, włączania społecznego i wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem.

5. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa. Zadania pomocy społecznej są określone Ustawą z dnia 12 marca 2004 roku. Zgodnie z jej postanowieniem, głównym celem pomocy społecznej ma być umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie takich sytuacji życiowych, którym nie są w stanie podołać przy użyciu własnych środków, możliwości

i uprawnień. Realizacja zadań została podzielona tutaj pomiędzy organy administracji publicznej. Ogólne zadania (strategiczne) związane z realizacją polityki społecznej wykonuje województwo. Powiat odpowiada za zadania o charakterze specjalistycznym. Z kolei Gmina realizuje tzw. usługi podstawowe, czyli np. funkcjonowanie domów pomocy społecznej, ośrodków wychowawczych, pomoc rzeczowa, zasiłki docelowe przyznawane na zaspokojenie podstawowych potrzeb, udzielanie schronienia i posiłku, zasiłki na pokrycie wydatków powstałych wskutek zdarzeń losowych itd.

Na terenie Gminy Mirsk zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirsku. Na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej osobom i rodzinom udziela się świadczeń społecznych w szczególności z powodu:

- ✚ ubóstwa,
- ✚ sieroctwa,
- ✚ bezdomności,
- ✚ bezrobocia,
- ✚ niepełnosprawności,
- ✚ długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- ✚ przemocy domowej,
- ✚ potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- ✚ potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- ✚ bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- ✚ trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- ✚ alkoholizmu lub narkomani,
- ✚ zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej
- ✚ klęski żywiołowej lub ekologicznej.

6. Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do tej ustawy.

W ramach zadań własnych i zleconych realizowanych przez Gmina ustala się prawo świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Podstawowym działaniem Ośrodka jest praca

socjalna i świadczenie usług socjalnych. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Pracownicy socjalni poprzez świadczenie pracy socjalnej wzmacniają zdolności swoich podopiecznych, motywują do samodzielnego rozwiązywania problemów oraz aktywizują zawodowo i społecznie. Świadczenia materialne stanowią jedynie uzupełnienie tych działań.

Do świadczeń pieniężnych zaliczają się:

- ✚ zasiłek stały,
- ✚ zasiłek okresowy,
- ✚ zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- ✚ zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- ✚ pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- ✚ świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- ✚ wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

Do świadczeń niepieniężnych zaliczają się:

- ✚ praca socjalna,
- ✚ bilet kredytowany,
- ✚ składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- ✚ składki na ubezpieczenia społeczne,
- ✚ pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- ✚ sprawienie pogrzebu,
- ✚ poradnictwo specjalistyczne,
- ✚ interwencja kryzysowa,
- ✚ schronienie,
- ✚ posiłek,
- ✚ niezbędne ubranie,
- ✚ usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- ✚ specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- ✚ mieszkanie treningowe/wspomagane,
- ✚ pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,

👉 pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do tej ustawy.

W ramach zadań własnych i zleconych realizowanych przez Gminę ustala się prawo świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Świadczenia pieniężne mogą polegać m.in. na przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków, a świadczenia niepieniężne wykonuje się m.in. poprzez organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym, specjalistycznych w miejscu zamieszkania oraz pobyt w domu pomocy społecznej.

Świadczenia pieniężne:

1. **Zasiłek stały** - świadczenie o charakterze obowiązkowym (a więc przysługujące każdemu, kto spełnia określone ustawą warunki i w ustawowo określonej wysokości), finansowane z budżetu państwa. Udzielany osobom pełnoletnim, niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy (nieposiadającym uprawnień emerytalno – rentowych) i spełniającym kryteria dochodowe. Świadczenie jest zróżnicowane pod względem wysokości, zależnie od dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie, jego wysokość stanowi, bowiem różnicę między owym kryterium a dochodem osoby samotnie gospodarującej lub dochodem na osobę w rodzinie.
2. **Zasiłek okresowy** - przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Przyznanie zasiłku okresowego, podobnie jak zasiłku stałego, uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Jego beneficjentem może być osoba samotnie gospodarująca i rodzina. Zasiłek nie może być jednak niższy niż 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby oraz między kryterium dochodowym rodziny a jej dochodem.
3. **Zasiłek celowy** - jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39-41 ustawy o pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej.

W ramach tej formy pomocy ośrodek przyznaje pomoc w formie zasiłków celowych

i celowych specjalnych. Zasiłki celowe są świadczeniami przyznawanymi w miesiącu złożenia kompletu dokumentów w związku z koniecznością zaspokojenia konkretnej potrzeby. Świadczenie ma charakter jednorazowy. Pomoc w formie zasiłków celowych przeznaczona była głównie na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pogrzebu.

Świadczenia niepieniężne

udzielenie tych świadczeń nie jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego, a jedynie od wystąpienia okoliczności faktycznie uzasadniających przyznanie danej pomocy.

1. **Praca socjalna** - to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych. Ułatwia jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Celem ostatecznym jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla prawidłowej egzystencji godnej człowieka.

Pracownicy OPS wykonując pracę socjalną wspomagają osoby i rodziny wymagające pomocy w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej i życiowej, współuczestniczą w organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży, pomagają sporządzić pozwy do Sądu o przyznanie alimentów, rozwód czy separację, pomagają w wypełnianiu wniosków o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, biorą udział w procesie zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia, przeprowadzają rozmowy wspierające, udzielają informacji, gdzie osoby lub rodziny mogą uzyskać pomoc, która nie leży w kompetencji Ośrodka, pomagają podopiecznym w uzyskaniu prawa do emerytury lub renty, przeprowadzają wywiady u dłużników alimentacyjnych oraz podejmują działania związane z ich aktywizacją zawodową, przeprowadzają wywiady alimentacyjne u osób zobowiązanych do alimentacji, podejmują działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie itp.

Należy mieć również na uwadze, że przy zachodzącym obecnie procesie starzenia się społeczeństwa wzrasta problem dotyczący zapewnienia opieki osobom starszym. Niekorzystnym zjawiskiem jest również liczba osób całkowicie samotnych. Osobom takim należy zapewnić dostęp do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych, intelektualnych oraz zdrowotnych. Ludzie starsi i samotni potrzebują szczególnego rodzaju wsparcia - jak najdłuższego utrzymania ich we własnym środowisku.

Należy podejmować działania, które ułatwią im życie, a także wydłużą okres ich samodzielności. Warto podkreślić również konieczność dbałości o kondycję psychiczną osób starszych i schorowanych. Brak towarzystwa, odpowiedniej opieki oddziałuje na samopoczucie takich osób, dlatego też należy zapewnić im dostęp do instytucji świadczących pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz wykwalifikowanych pracowników, udzielających wszelkich porad w każdej sytuacji.

2. **Składka zdrowotna** - opłacana za osoby korzystające z pomocy w formie zasiłku stałego niepodlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu.
3. **Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe** – przyznawane osobom, które zrezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem.
4. **Sprawienie pogrzebu** – pochówek realizowany jest przez pomoc społeczną w przypadku, gdy najbliższa rodzina nie ma możliwości wykonania go we własnym zakresie np. z powodów finansowych lub osobistych; sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego.
5. **Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania** - udzielane osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Usługi te są odpłatne w części lub całości, jeżeli dochód osoby zainteresowanej przekracza kryterium dochodowe.

Zgodnie z art. 50 ustawy o pomocy społecznej, osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane

do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem.

Ośrodek Pomocy Społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, termin i miejsce świadczenia. Rada Miejska określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi określa w drodze rozporządzenia minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego.

6. **Ośrodki wsparcia**- osobom, które ze względu na wiek, chorobę, lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w ośrodkach wsparcia, o których mowa w art. 51 ustawy. Ośrodki wsparcia są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej dziennego pobytu. Mogą być w nich prowadzone miejsca całodobowe okresowego pobytu. Ośrodkiem wsparcia jest środowiskowy dom samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dzienny dom pomocy społecznej, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko i dom dla bezdomnych oraz klub samopomocy.
7. **Rodzinne domy pomocy** – zadaniem rodzinnych domów pomocy jest zapewnienie całodobowej opieki nie mniej niż trzem i nie więcej niż ośmiu seniorom. Służyć mają one pomocą szczególnie osobom wymagającym wzmożonej opieki ze względu na znaczne ograniczenie w codziennym funkcjonowaniu, wynikające z podeszłego wieku,
8. **Domy pomocy społecznej** – przeznaczone są dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym i którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone dzielą się na: domy dla osób w podeszłym wieku, osób przewlekle somatycznie chorych, osób przewlekle psychicznie chorych, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób niepełnosprawnych psychicznie.
9. **Schronienie, posiłek, niezbędne ubranie** – udzielane osobom tego pozbawionym.

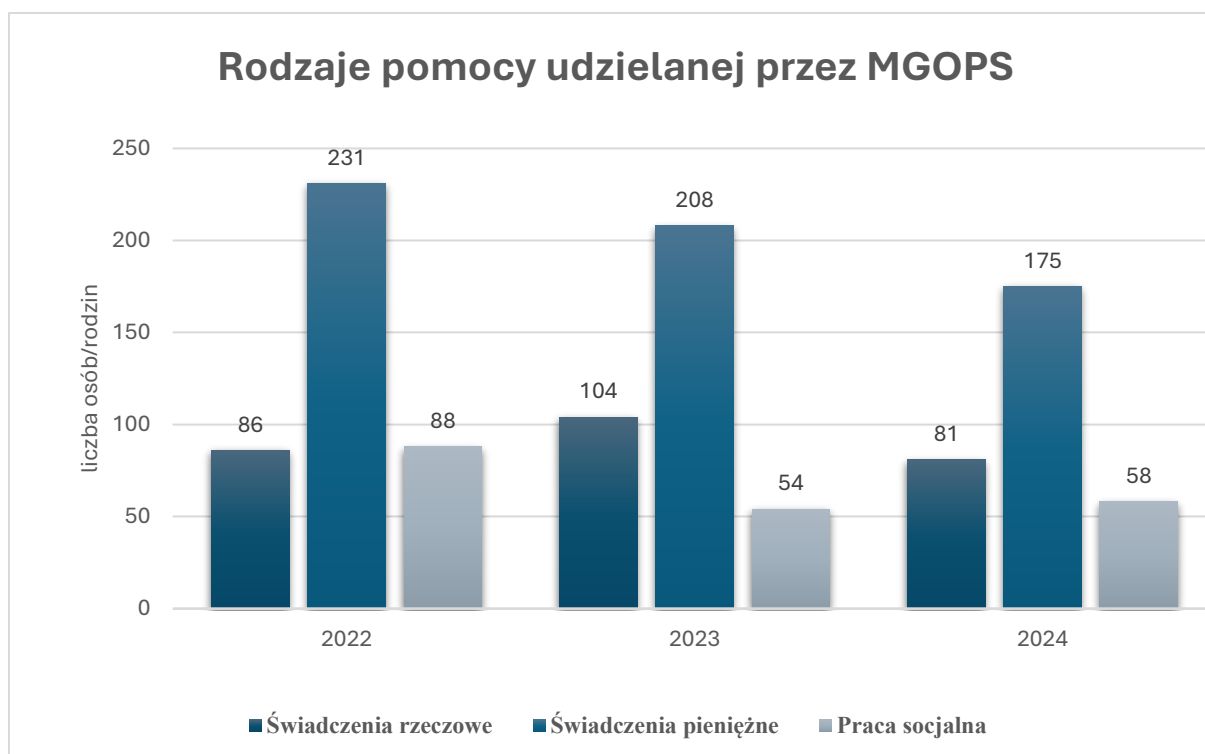
6.1. Zakres i skala pomocy społecznej udzielanej przez MGOPS w latach 2022–2024

Działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022-2024 pokazuje stopniowe zmniejszanie się skali korzystania z pomocy społecznej. Z roku na rok maleje liczba rodzin objętych wsparciem, co może wskazywać zarówno na poprawę sytuacji części gospodarstw domowych, jak i na zmiany demograficzne związane z ubywaniem ludności gminy. Jednocześnie widoczny jest spadek liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu problemów uzależnień, co może świadczyć o skuteczności działań profilaktycznych lub

o ograniczonej skali zgłaszania tego typu problemów.

Struktura udzielanej pomocy wskazuje, że najczęściej stosowaną formą wsparcia pozostają świadczenia pieniężne, choć ich zasięg systematycznie się zmniejsza. Świadczenia rzeczowe wykazują pewne wahania, jednak w ostatnim roku ich liczba jest niższa niż w okresie wcześniejszym. Równolegle zauważalny jest spadek liczby osób i rodzin objętych pracą socjalną, co może być efektem mniejszej liczby beneficjentów lub zmiany charakteru problemów społecznych, z którymi mierzą się mieszkańcy. Tendencje te wskazują na ogólne ograniczanie skali interwencji MGOPS, przy jednoczesnym utrzymaniu tradycyjnych form wsparcia jako dominujących.

POMOC MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba rodzin ogółem	326	284	256
W tym rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	9	8	6

6.1.1. Zatrudnienie i decyzje administracyjne

W latach 2022–2024 zauważalny jest stopniowy spadek zarówno liczby pracowników MGOPS, jak i pracowników socjalnych, co może wpływać na obciążenie kadry. Jednocześnie systematycznie maleje liczba wydawanych decyzji administracyjnych oraz liczba gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną. Tendencja ta może świadczyć o zmniejszaniu się skali korzystania z pomocy lub o zmianie struktury potrzeb mieszkańców. Spadek ten wymaga dalszej analizy w kontekście czynników demograficznych i ekonomicznych.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba pracowników MGOPS	14	14	13
w tym pracownicy socjalni	5	5	4
Liczba wydanych decyzji	938	878	731
Liczba gospodarstw domowych objętych pomocą	238	230	198

6.1.2. Realizacja Programu „Posiłek w szkole i w domu”

Liczba osób objętych dożywianiem wzrosła w 2023 roku, a następnie nieznacznie spadła w 2024 roku, pozostając jednak wyższa niż w 2022 roku. Widoczny jest spadek liczby przyznawanych świadczeń pieniężnych na zakup żywności, co może oznaczać większy nacisk na pomoc rzeczową w formie posiłków. Udział osób dorosłych w programie utrzymuje się na

zbliżonym poziomie, z niewielkimi wahaniami. Program pozostaje istotnym elementem wsparcia dla osób i rodzin w trudnej sytuacji dochodowej.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Osoby objęte dożywianiem (łącznie)	78	93	83
w tym osoby dorosłe	5	4	6
Świadczenia pieniężne na zakup żywności	18	12	9

6.1.3. Domy Pomocy Społecznej i bezdomność

Liczba osób kierowanych do domów pomocy społecznej w latach 2023–2024 utrzymuje się na stałym poziomie, niższym niż w 2022 roku. Jednocześnie wzrosła liczba mieszkańców gminy przebywających w DPS w 2023 roku, a w 2024 roku nastąpił nieznaczny spadek. Zmniejszeniu uległa liczba osób korzystających ze schroniska dla osób bezdomnych w porównaniu do 2022 roku, przy niewielkich wahaniami w kolejnych latach. Dane wskazują na względną stabilizację w obszarze instytucjonalnej pomocy całodobowej.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Osoby skierowane do DPS (w danym roku)	8	6	6
Liczba mieszkańców gminy w DPS (stan na koniec roku)	23	26	25
Osoby w Schronisku „Przystań” w Leśnej	6	4	5
Osoby w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym	2	1	1

6.1.4. Karta Dużej Rodziny

Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny znacząco wzrosła w 2023 roku, co było związane z intensyfikacją działań informacyjnych oraz zmianami przepisów. W 2024 roku nastąpił wyraźny spadek liczby wydanych kart, jednak poziom ten nadal pozostaje wyższy niż w 2022 roku. Wahaniami te mogą wynikać z nasycenia programu wśród uprawnionych rodzin. Program nadal pełni istotną funkcję wspierającą rodziny wielodzietne.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Wydane Karty Dużej Rodziny	68	212	81

6.1.5. Dodatki mieszkaniowe

W 2022 roku odnotowano bardzo wysoką liczbę decyzji dotyczących dodatków mieszkaniowych, przy jednocześnie niskiej liczbie wypłaconych świadczeń. W kolejnych latach liczba decyzji była niższa, natomiast znacząco wzrosła liczba faktycznie wypłaconych dodatków, szczególnie w 2024 roku. Może to świadczyć o zmianach proceduralnych lub

zwiększeniu skuteczności systemu wsparcia. Dodatki mieszkaniowe pozostają ważnym instrumentem przeciwdziałania ubóstwu mieszkaniowemu.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba decyzji	987	158	179
Liczba wypłaconych dodatków	191	908	1356

6.1.6. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze

Widoczny jest stopniowy spadek liczby wypłacanych zasiłków rodzinnych na przestrzeni analizowanych lat. Jednocześnie systematycznie rośnie liczba świadczeń pielęgnacyjnych, co odzwierciedla zwiększające się potrzeby opiekuńcze związane z niepełnosprawnością. Liczba dodatków do zasiłków rodzinnych pozostaje na zbliżonym poziomie w latach 2023–2024. Dane te wskazują na zmianę struktury wsparcia w kierunku świadczeń długoterminowych

Rodzaj świadczenia	2022	2023	2024
Zasiłki rodzinne	3969	3 095	2 948
Dodatki do zasiłków rodzinnych	2424	2 076	2 099
Świadczenia pielęgnacyjne	924	1 013	1 090
Zasiłki pielęgnacyjne	924	3 740	3 585

6.1.7. Fundusz alimentacyjny

W latach 2022–2024 maleje liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz liczba wypłacanych świadczeń dla dzieci i młodzieży. Jednocześnie w 2024 roku nastąpił znaczący wzrost liczby dłużników alimentacyjnych, w tym osób zamieszkałych na terenie gminy. Pomimo tego skuteczność egzekucji należności utrzymuje się na wysokim poziomie, a w 2024 roku wyegzekwowana kwota była porównywalna z rokiem 2022. Zjawisko to wskazuje na rosnące wyzwania w obszarze odpowiedzialności alimentacyjnej.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Rodziny objęte wsparciem	72	53	52
Świadczenia dla dzieci 0–17 lat	1010	939	833
Świadczenia dla osób 18–25 lat	157	140	123

Liczba dłużników alimentacyjnych (ogółem)	200	168	416
w tym zamieszkałych w gminie	135	116	256
Kwota wyegzekwowana od dłużników (zł)	273 210 zł	215 421,31	273 685,21

6.1.8. Wspieranie pieczy i rodziny zastępczej

Liczba asystentów rodziny w analizowanym okresie pozostaje niezmienna, co zapewnia ciągłość wsparcia. Jednocześnie obserwuje się systematyczny spadek liczby rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny. Zmniejsza się również liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na koniec roku. Tendencja ta może świadczyć o skuteczności działań profilaktycznych i pracy z rodziną biologiczną.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba asystentów rodziny	1	1	1
Rodziny objęte wsparciem	14	12	11
Dzieci objęte wsparciem	37	30	29
Dzieci umieszczone w pieczy w danym roku	13	7	7
Dzieci w pieczy (stan na koniec roku)	43	40	38

6.1.9. Stypendia i zasiłki szkolne

W latach 2022–2024 nastąpił wyraźny spadek liczby wydanych decyzji dotyczących stypendiów i zasiłków szkolnych. Może to wynikać zarówno z poprawy sytuacji materialnej części rodzin, jak i ze zmian w kryteriach przyznawania świadczeń. Spadek liczby beneficjentów nie eliminuje jednak potrzeby dalszego monitorowania sytuacji dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem edukacyjnym.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba decyzji stypendialnych	97	76	35

7. Przyczyny kwalifikujące do świadczeń z pomocy społecznej

Analiza powodów przyznawania pomocy społecznej pokazuje, że kluczowymi problemami pozostają ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność. Mimo utrzymującej się dominacji tych przyczyn, ich skala w ostatnim roku uległa wyraźnemu zmniejszeniu. Podobny trend dotyczy długotrwałej choroby oraz bezradności opiekuńczo-wychowawczej, co może sugerować częściową poprawę sytuacji rodzin lub większą skuteczność działań

wspierających. Alkoholizm i bezdomność mają charakter problemów marginalnych, a ich znaczenie

w strukturze pomocy systematycznie maleje.

Na tle ogólnych tendencji wyróżnia się pojawienie się wsparcia związanego z wystąpieniem klęski żywiołowej w ostatnim roku analizy, co wskazuje na reagowanie ośrodka na nadzwyczajne, losowe zdarzenia dotyczące mieszkańców. Pozostałe przyczyny, takie jak potrzeba ochrony macierzyństwa, przemoc czy trudności po opuszczeniu zakładu karnego, mają charakter incydentalny i nie stanowią dominujących powodów korzystania z pomocy społecznej, choć ich obecność potwierdza zróżnicowany charakter problemów społecznych występujących na terenie gminy.

Działalność MGOPS w badanym okresie odzwierciedla zmniejszającą się liczbę beneficjentów pomocy społecznej oraz stopniowe ograniczanie skali wsparcia, przy jednoczesnym utrzymaniu koncentracji na podstawowych problemach społecznych. Dane wskazują na względną stabilizację sytuacji społecznej części mieszkańców, przy jednoczesnej konieczności zachowania gotowości do reagowania na zdarzenia kryzysowe i potrzeby grup szczególnie wrażliwych.

POWODY PRYZNAWANIA POMOCY SPOŁECZNEJ			
	(liczba osób)		
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Niepełnosprawność	95	94	87
Bezrobocie	138	134	112
Osoby dotknięte klęską żywiołową	0	0	27
Ubóstwo	194	197	162
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	26	30	17
Osoby dotknięte długotrwałą chorobą	33	27	26
Alkoholizm	9	8	6
Bezdomność	5	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	14	12	15
Przemoc	1	2	0
Narkomania	2	0	2
Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	0	2	0

7.1. Ubóstwo

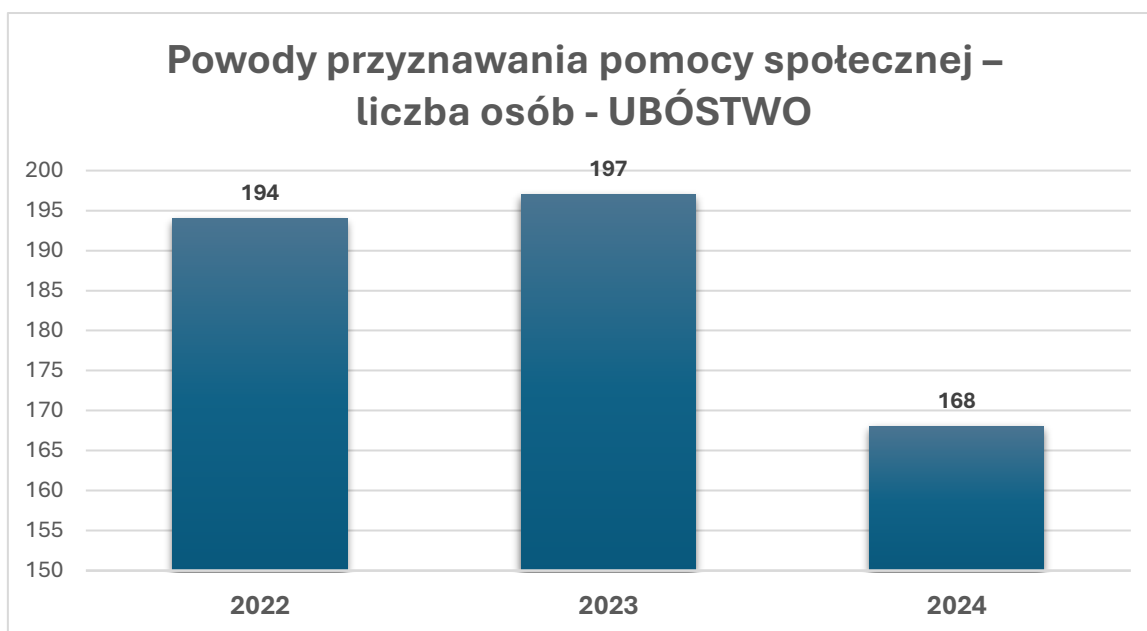
Ubóstwo to złożone zjawisko, które oznacza stan trwałego niedoboru środków materialnych i społecznych, uniemożliwiających jednostce lub rodzinie zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych – takich jak wyżywienie, odzież, mieszkanie, edukacja czy opieka zdrowotna. O ubóstwie mówi się nie tylko w kontekście braku dochodu, ale także ograniczenia dostępu do zasobów niezbędnych do godnego życia i uczestnictwa w życiu społecznym.

Przyczyny ubóstwa są wieloczynnikowe i często wzajemnie się przenikają. Może je wywoływać m.in. bezrobocie, niskie wykształcenie, niepełnosprawność, uzależnienia, przemoc domowa, dezorganizacja życia rodzinnego, a także czynniki systemowe, takie jak niewystarczające wsparcie instytucjonalne czy nieskuteczna polityka rynku pracy. Skutkiem ubóstwa bywa marginalizacja społeczna, ograniczenie szans rozwoju dzieci i młodzieży, wzrost ryzyka uzależnień i przestępczości, a także dziedziczenie biedy z pokolenia na pokolenie.

Ubóstwo dotyka najczęściej osoby samotnie wychowujące dzieci, rodziny wielodzietne, osoby starsze i samotne, ludzi z niepełnosprawnościami oraz osoby z niskim poziomem wykształcenia i kwalifikacji zawodowych. Również imigranci, przedstawiciele grup mniejszościowych i osoby dotknięte chorobami przewlekłymi są bardziej narażone na wykluczenie ekonomiczne i społeczne.

Dynamiczne zmiany społeczno-gospodarcze, w tym skutki pandemii COVID-19, inflacja oraz rosnące koszty życia, w istotny sposób pogłębiły istniejące nierówności i wpłynęły na wzrost zagrożenia ubóstwem w skali całego kraju.

Ubóstwo pozostawało w latach 2022–2024 najczęściej występującym powodem przyznawania pomocy społecznej, obejmując znaczną liczbę osób korzystających ze wsparcia. W latach 2022 i 2023 liczba osób objętych pomocą z tego powodu utrzymywała się na zbliżonym, wysokim poziomie, wynosząc odpowiednio 194 i 197 osób. W 2024 roku odnotowano spadek liczby osób korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa do 162, co może wskazywać na częściową poprawę sytuacji materialnej części mieszkańców lub zmianę struktury udzielanego wsparcia.

Warto zwrócić uwagę, że dane liczbowe mogą nie w pełni oddawać rzeczywistą skalę ubóstwa – część rodzin z różnych przyczyn (wstyd, brak wiedzy o dostępnych formach pomocy, niewiara w skuteczność wsparcia) nie zgłasza się po pomoc instytucjonalną. Dlatego tak ważne są działania profilaktyczne, środowiskowe oraz skuteczna diagnoza lokalnych potrzeb.

7.2. Długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność

Długotrwała choroba dotyczy osób, które przez dłuższy czas pozostają pod stałą opieką medyczną z powodu schorzenia o przewlekłym charakterze. Często są to choroby, które nie poddają się całkowitemu wyleczeniu – możliwe jest jedynie łagodzenie ich objawów. W odróżnieniu od niej, ciężka choroba to taka, która bezpośrednio zagraża życiu pacjenta i wymaga intensywnego leczenia lub stałej opieki.

Przy przyznawaniu pomocy społecznej z tytułu długotrwałej choroby, pod uwagę brany jest nie tylko sam fakt istnienia schorzenia, lecz również jego wpływ na codzienne funkcjonowanie osoby ubiegającej się o wsparcie. Znaczenie mają tu m.in. ponoszone koszty leczenia (zakup leków, wizyty u specjalistów), trudności w podjęciu lub utrzymaniu zatrudnienia czy też ograniczenia w samodzielnym funkcjonowaniu.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, za osobę niepełnosprawną uznaje się taką, której stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy – trwale lub okresowo – ogranicza, utrudnia bądź uniemożliwia pełnienie ról społecznych, w tym szczególnie podjęcie pracy zawodowej. Do tej grupy zalicza się także osoby z orzeczoną całkowitą lub częściową niezdolnością do pracy,

jak również dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności wydanym przed ukończeniem 16. roku życia.

Osoby z niepełnosprawnością lub przewlekle chore, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować i pozbawione są wsparcia ze strony bliskich, mogą uzyskać pomoc w postaci usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, podstawową pielęgnację zgodnie z zaleceniami lekarza oraz w miarę możliwości, umożliwienie kontaktu z otoczeniem.

Dla osób, które potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymagają całodobowej opieki, możliwe jest uzyskanie pobytu w mieszkaniu chronionym. To forma wsparcia, której celem jest przygotowanie mieszkańców – przy wsparciu specjalistów – do samodzielnego życia i pełnego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

W przypadkach, gdy osoba wymaga całodobowej opieki, której nie da się zapewnić w inny sposób, przysługuje jej prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Placówki te oferują szeroki zakres usług – bytowych, opiekuńczych, wspomagających i edukacyjnych – dostosowanych do indywidualnych potrzeb mieszkańców, zgodnie ze standardami określonymi w przepisach wykonawczych.

Osobie pełnoletniej, niezdolnej do pracy z powodu niepełnosprawności i spełniającej kryteria dochodowe, przysługuje zasiłek stały z pomocy społecznej. Świadczenie to przysługuje, jeśli:

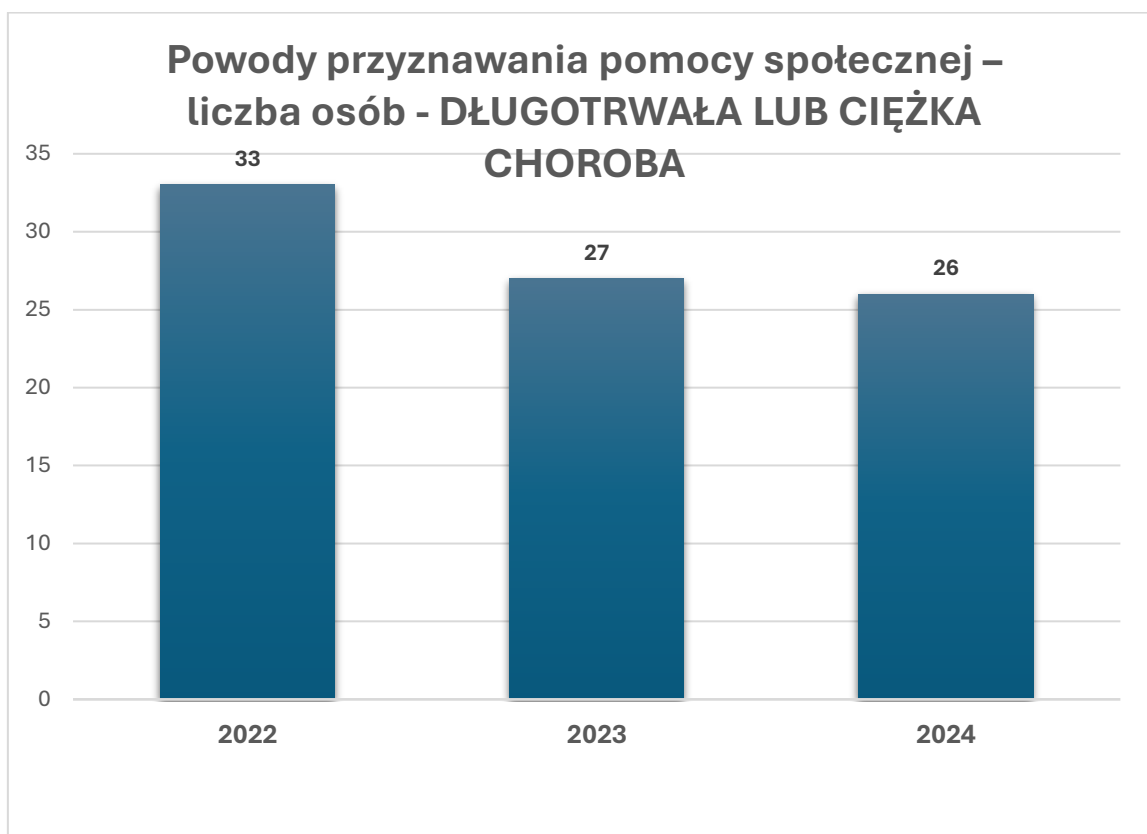
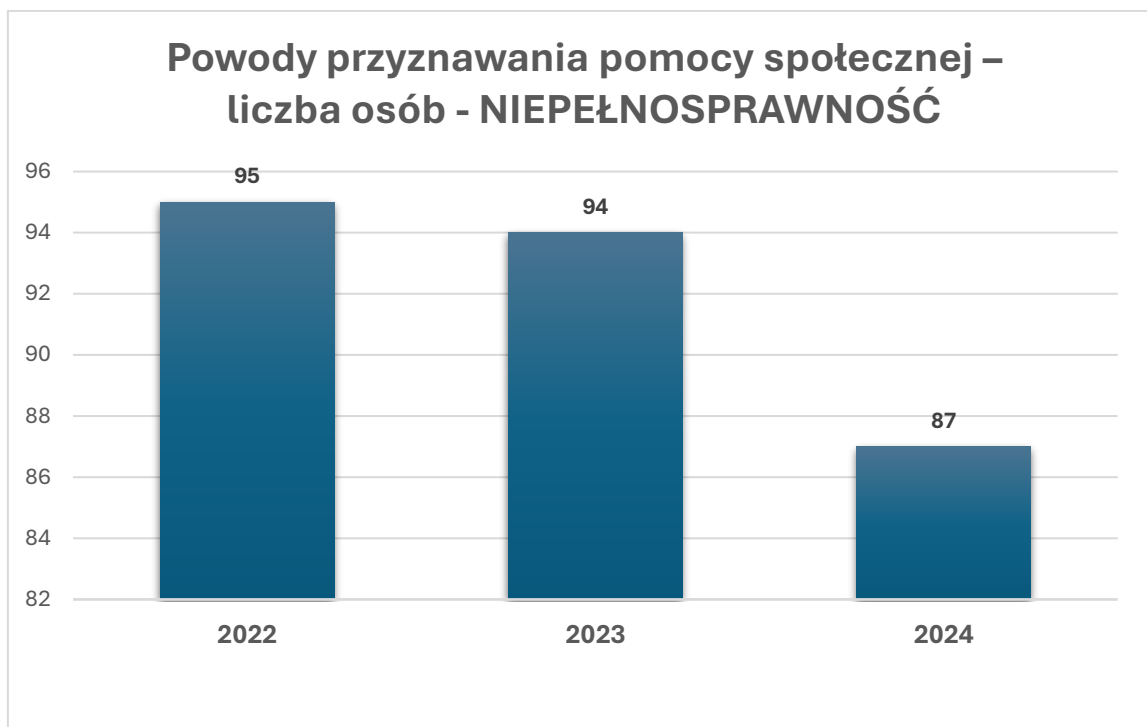
1. dochód osoby samotnie gospodarującej jest niższy niż ustalone kryterium dochodowe dla osoby samotnej,
2. dochód osoby oraz dochód na członka rodziny są niższe od kryterium dochodowego obowiązującego na osobę w rodzinie.

W Gminie Mirsk kwestie związane z długotrwałymi chorobami oraz niepełnosprawnością należą do jednych z najczęściej zgłaszanych przyczyn, na podstawie których mieszkańcy ubiegają się o wsparcie ze strony systemu pomocy społecznej. Są to problemy, które mają charakter przewlekły, a ich skutki znacząco wpływają na codzienne funkcjonowanie zarówno osób dotkniętych chorobą lub niepełnosprawnością, jak i ich rodzin.

Niepełnosprawność w całym analizowanym okresie pozostawała jedną z głównych przyczyn przyznawania pomocy społecznej, obejmując dużą grupę mieszkańców gminy. W 2022 roku wsparciem z tego tytułu objęto 95 osób, a w 2023 roku liczba ta utrzymała się na bardzo zbliżonym poziomie – 94 osoby. W 2024 roku odnotowano niewielki spadek liczby beneficjentów do 87 osób, co może świadczyć o stabilizacji sytuacji tej grupy lub zmianach w

formach udzielanej pomocy. Pomoc społeczna była również kierowana do osób dotkniętych długotrwałą chorobą, choć skala tego zjawiska była wyraźnie mniejsza niż w przypadku niepełnosprawności. W tej kategorii widoczna jest tendencja spadkowa – od 33 osób w 2022 roku, przez 27 w 2023 roku, do 26 osób w 2024 roku.

7.3. Bezrobocie

Bezrobocie definiuje się jako sytuację, w której część osób w wieku produkcyjnym jest gotowa i zdolna do podjęcia pracy, aktywnie jej poszukuje, lecz nie znajduje zatrudnienia. Jest to efekt nierównowagi między podażą siły roboczej a popytem na nią ze strony rynku pracy. Na poziom bezrobocia wpływają zarówno czynniki płacowe, które regulują wielkość zatrudnienia poprzez wysokość realnych wynagrodzeń, jak i czynniki pozapłacowe, które mogą ograniczać zapotrzebowanie na pracowników lub zwiększać liczbę osób gotowych do pracy.

Długotrwałe pozostawanie bez pracy może sprawić, że osoba bezrobotna zacznie postrzegać swoją sytuację jako stały sposób na życie. Im dłużej trwa brak zatrudnienia, tym większe jest ryzyko, że bezrobotni zaczną akceptować swoje warunki, rezygnując z aktywnego poszukiwania pracy. Taka postawa często prowadzi do obniżenia standardu życia, zwiększenia zależności od pomocy zewnętrznej oraz osłabienia motywacji do zmiany sytuacji. Przedłużający się okres bezrobocia sprzyja również narastaniu problemów społecznych, może przyczyniać się do pojawienia się patologii, a także znacznie ogranicza szanse na ponowne znalezienie zatrudnienia. W efekcie prowadzi to do pogorszenia sytuacji materialnej oraz izolacji społecznej osoby dotkniętej tym problemem³.

Bezrobocie pozostawało w całym analizowanym okresie jedną z istotnych przyczyn przyznawania pomocy społecznej. W 2022 roku z tego powodu wsparciem objęto 138 osób, a w 2023 roku liczba ta nieznacznie spadła do 134. W 2024 roku odnotowano wyraźniejszy spadek do 112 osób, co może wskazywać na poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy lub zmianę struktury beneficjentów pomocy społecznej.

³ Kozłowska B., *Długotrwałe bezrobocie* [w:] „Rynek pracy”, nr 1, Studia i Opracowania, KUP, Warszawa 2001.

Na podstawie informacji pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy za lata 2022-2024 dotyczących Gminy Mirsk można wskazać, że sytuacja na lokalnym rynku pracy w ostatnich latach charakteryzowała się umiarkowaną zmiennością, bez gwałtownych wahań poziomu bezrobocia. Zjawisko bezrobocia rejestrowanego utrzymywało się na zbliżonym poziomie, z widocznym udziałem kobiet jako grupy częściej pozostającej bez zatrudnienia niż mężczyźni. Jednocześnie struktura bezrobocia według płci nie miała charakteru skrajnie asymetrycznego, co wskazuje na względnie zrównoważony wpływ lokalnych uwarunkowań gospodarczych na obie grupy mieszkańców.

Osoby pozostające bez pracy to w przeważającej mierze mieszkańcy w wieku produkcyjnym, co potwierdza, że problem bezrobocia dotyczy głównie aktywnej zawodowo części społeczności lokalnej. W tej grupie zauważalny jest znaczący udział zarówno kobiet, jak

i mężczyzn, co sugeruje, że trudności w znalezieniu zatrudnienia wynikają nie tylko z czynników indywidualnych, ale również z ograniczonej liczby miejsc pracy oraz struktury lokalnego rynku, typowej dla gmin o charakterze miejsko-wiejskim.

Istotnym elementem obrazu rynku pracy jest duża aktywność pracodawców w zakresie zgłaszania ofert zatrudnienia do urzędu pracy. Oferty te w znacznym stopniu adresowane były także do ludzi młodych, co wskazuje na istnienie realnych możliwości wejścia na rynek pracy przez osoby rozpoczynające swoją aktywność zawodową. Może to świadczyć

o zapotrzebowaniu na pracowników o niższym lub średnim poziomie doświadczenia oraz o gotowości pracodawców do zatrudniania młodszych osób.

Uzupełnieniem oferty rynku pracy były programy aktywizacji zawodowej skierowane do młodzieży. Ich realizacja potwierdza, że działania instytucjonalne koncentrowały się nie tylko na rejestracji bezrobotnych, ale również na wzmacnianiu kompetencji zawodowych i zwiększaniu szans na trwałe zatrudnienie. Udział młodych mieszkańców w tych programach wskazuje na ich znaczenie jako narzędzia przeciwdziałania bezrobociu i biernej postawie zawodowej.

Całościowo dane z Powiatowego Urzędu Pracy pokazują, że sytuacja na rynku pracy w Gminie Mirsk była względnie stabilna, a działania podejmowane przez instytucje rynku pracy miały charakter aktywny i prorozwojowy. Szczególny nacisk położono na wsparcie osób w wieku produkcyjnym oraz młodzieży, co wpisuje się w szersze cele przeciwdziałania marginalizacji społecznej i zawodowej mieszkańców gminy.

7.4. Bezradność opiekuńczo-wychowawcza

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki oraz jego wychowanie w celu przygotowania go do życia w społeczeństwie. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym uczy się nawiązywać kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska.

Rodzina jednak nie zawsze prawidłowo wykonuje powyższe zadania. Bezradność występować może w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób.

Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny.

Brak specjalistycznego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w dalszym ciągu stanowią znaczny odsetek klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu oraz problemy w pełnieniu ról rodzicielskich współistnieją z innymi trudnościami takimi jak: uzależnienie od alkoholu i środków psychoaktywnych, przemoc domowa, przestępczość, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, małżeńskich, zawodowych. Ważne jest zatem systematyczne monitorowanie tych środowisk przez pracowników socjalnych, wspieranie ze strony asystentów rodziny, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych grup zawodowych kontaktujących się z rodziną. Specyfika rodzin niewydolnych wychowawczo wymaga od służb pomocowych zintegrowania działań skierowanych na dziecko i rodzinę w sposób wielodyscyplinarny.

Obowiązek wspierania rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji, niemogącej realizować funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa przede wszystkim na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podzieliła zadania Gminy i powiatu. Po stronie Gminy jest praca z rodzinami biologicznymi, zaś działania powiatu skupiają się przede wszystkim na pracy z rodzinami zastępczymi. Gmina zapewnia wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych poprzez działania wspomagające rodziców, mających problemy w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, tak, aby zapobiec doprowadzeniu do sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałoby umieszczone w opiece w pieczy zastępczej.

Efektem podejmowanych działań w ramach systemu ma być zapewnienie rodzinie takiej pomocy, która wyeliminuje zagrożenie zabrania dziecka z rodziny biologicznej. Obowiązek ten realizowany powinien być we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Asystent rodziny pracuje w rodzinach, w których występują trudności opiekuńczo – wychowawcze, w szczególności w rodzinach niepełnych, wielodzietnych i borykających się z niepełnosprawnością dziecka. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Celem asystenta rodziny jest przede wszystkim mobilizacja, wsparcie rodzin oraz wspólne rozwiązywanie ich problemów. Oprócz tego, rodziny mogą liczyć na wsparcie emocjonalne i poradnictwo. Asystent zmierza do tego, aby wzbudzić u podopiecznych dążenie do zmiany swojej sytuacji życiowej.

Prawo do świadczeń pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oznacza objęcie pomocą społeczną kobiet w ciąży i rodzin wychowujących dzieci. Rodzina wielodzietna to rodzina, w której skład wchodzi troje i więcej dzieci.

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i ulg przysługujący rodzinom wielodzietnym tj. rodzinom mającym na utrzymaniu 3 lub więcej dzieci w wieku do 18 roku życia lub do 25 roku życia, gdy uczą się lub studiują oraz bez ograniczeń wiekowych — w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Karta przysługuje rodzinie niezależnie od dochodu i na jej podstawie rodziny mogą korzystać z uprawnień, jakie znajdują się w katalogu ulg i zwolnień zamieszczonym na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Instytucjonalna piecza zastępcza to system opieki nad dziećmi i młodzieżą, którzy z różnych powodów nie mogą pozostać w swoich biologicznych rodzinach. W ramach tego systemu dzieci są umieszczane w instytucjach opiekuńczych, takich jak ośrodki dla nieletnich, czy placówki opiekuńczo-wychowawcze. Tam otrzymują opiekę, wsparcie oraz podstawowe potrzeby życiowe, a także edukację i pomoc psychologiczną. Instytucjonalna piecza zastępcza ma na celu zapewnienie bezpiecznego i odpowiedniego środowiska dla dzieci, które nie mogą być pod opieką swoich rodziców.

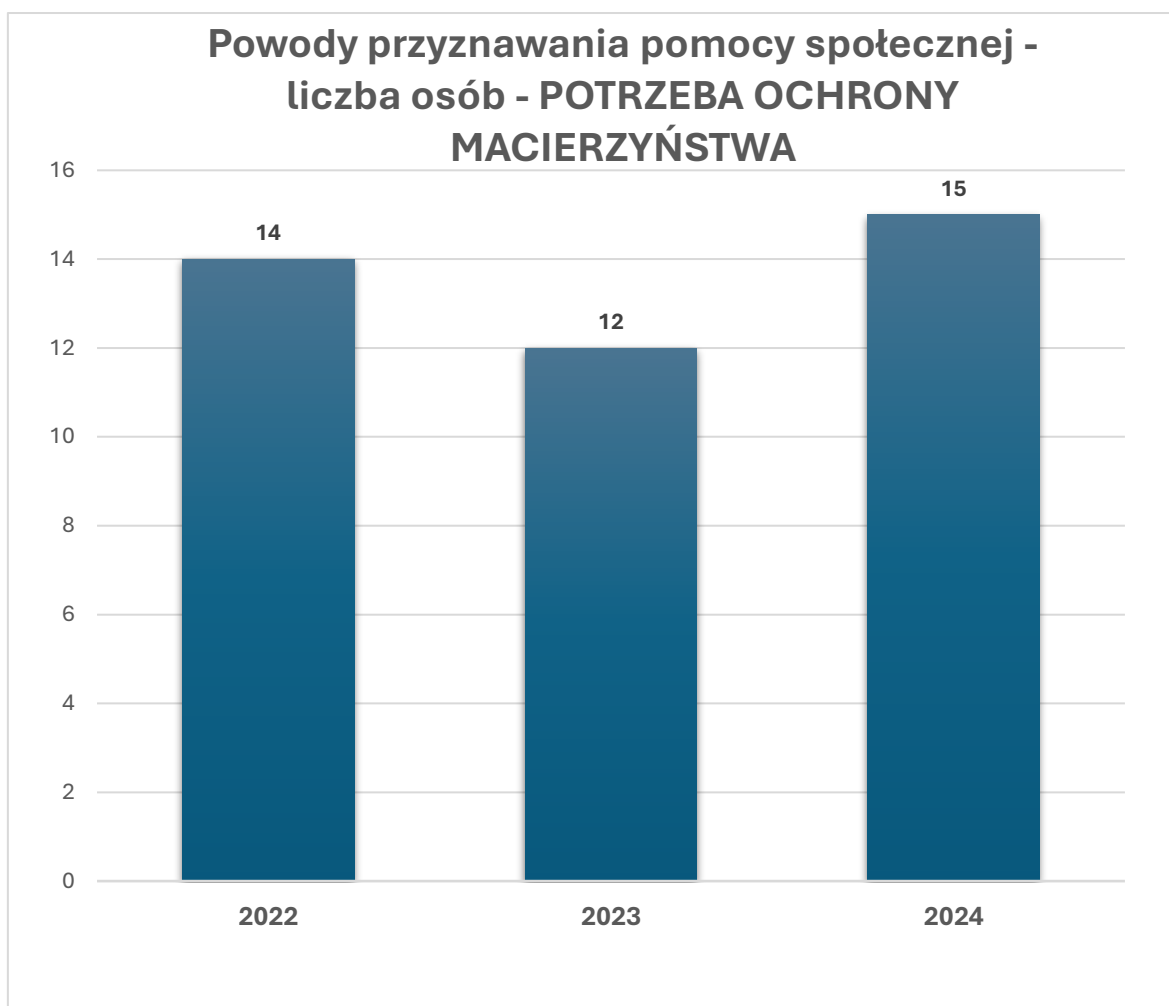
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza była istotnym, choć zmiennym powodem przyznawania pomocy społecznej w analizowanym okresie. W 2024 roku liczba osób objętych wsparciem z tego tytułu wyraźnie spadła w porównaniu z latami 2022–2023, co może świadczyć o skuteczności działań wspierających rodziny lub zmianie form udzielanej pomocy.

7.5. Potrzeba ochrony macierzyństwa

Ochrona macierzyństwa jako zadanie gminy w obszarze pomocy społecznej polega na udzielaniu wsparcia kobietom w ciąży oraz rodzinom z małymi dziećmi znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Gmina realizuje to zadanie poprzez przyznawanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, pomoc rzeczową, dożywianie, a także zapewnienie dostępu do pracy socjalnej i poradnictwa. Istotnym elementem działań jest również wsparcie w zakresie dostępu do opieki zdrowotnej, informacji o przysługujących uprawnieniach oraz pomoc w przezwyciężaniu kryzysów związanych z macierzyństwem. Podejmowane działania służą zabezpieczeniu podstawowych potrzeb bytowych, wzmocnieniu poczucia bezpieczeństwa oraz stworzeniu warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny i rozwojowi dziecka.

Potrzeba ochrony macierzyństwa była względnie stałym powodem przyznawania pomocy społecznej w latach 2022–2024. W 2023 roku odnotowano niewielki spadek liczby osób objętych wsparciem w tym zakresie, natomiast w 2024 roku nastąpił ponowny wzrost. Dane te wskazują na utrzymujące się zapotrzebowanie na działania wspierające rodziny w okresie ciąży oraz wychowania małych dzieci.

7.6. Uzależnienia

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Wymienione ustawy tworzą spójny system umożliwiający samorządom terytorialnym prowadzenie lokalnej polityki wobec zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu i narkotyków a także wyznaczają konkretne zadania i wskazują środki na ich realizację.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowi, że prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych Gminy. Ich realizacja prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego przez radę Gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone

w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na samorząd Gminy na równi z organami administracji rządowej obowiązek kształtowania polityki alkoholowej i przeciwdziałania narkomanii.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powoływana na podstawie art. 41 ust. 3 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez wójta/burmistrza/prezydenta Gminy.

W latach 2022–2024 alkoholizm stanowił jeden z powodów przyznawania pomocy społecznej, jednak liczba osób objętych wsparciem z tego tytułu stopniowo malała. W 2022 roku pomocą objęto 9 osób, w 2023 roku 8, a w 2024 roku 6, co może świadczyć o ograniczeniu skali problemu lub skuteczniejszym oddziaływaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych. W przypadku narkomanii liczba osób wymagających wsparcia była niewielka i miała charakter zmienny. Brak przypadków w 2023 roku oraz ponowny wzrost w 2024 roku wskazują na incydentalny charakter zjawiska, wymagający jednak stałego monitorowania i działań profilaktycznych.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w analizowanym okresie miała zróżnicowany charakter i była dostosowana do bieżących potrzeb wynikających z sytuacji społecznej w gminie. Funkcjonowanie Komisji obejmowało zarówno działania o charakterze organizacyjnym i opiniującym, jak i interwencyjno-motywowującym, ukierunkowanym na osoby z problemem uzależnienia od alkoholu.

W zakresie pracy Komisji jako organu kolegialnego widoczna jest zmienna intensywność posiedzeń, co może być związane z aktualnym zakresem spraw kierowanych do rozpatrzenia. Szczególną uwagę zwraca aktywność w obszarze opiniowania lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych, która w ostatnim roku wyraźnie się nasiliła. Świadczy to o rosnącym znaczeniu roli Komisji w procesach administracyjnych związanych z dostępnością alkoholu oraz o zwiększonym obciążeniu pracą o charakterze formalnym. Jednocześnie nie prowadzono kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, co może wskazywać na brak zgłoszeń wymagających interwencji lub realizację tych zadań w innych trybach.

Działania interwencyjno-motywujące miały charakter nierównomierny w poszczególnych latach. W części okresu dominowały rozmowy motywujące osoby uzależnione do podjęcia leczenia, natomiast w innym czasie większy nacisk położono na pracę podkomisji interwencyjno-motywującej. Taka zmienność może wynikać z różnic w

liczbie zgłoszeń, dostępności osób objętych procedurami lub przyjętej strategii działania Komisji w danym roku.

Analiza postępowań związanych z leczeniem odwykowym wskazuje, że istotną część pracy Komisji stanowiło przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków o zobowiązanie do leczenia. Jednocześnie liczba spraw kierowanych na drogę sądową oraz kończonych orzeczeniem obowiązku leczenia pozostawała ograniczona, co może świadczyć o dążeniu do rozwiązywania problemów na etapie motywowania i oddziaływań pozasądowych. Niewielki zakres korzystania z opinii biegłych sądowych oraz brak nowych, długotrwałych spraw sugerują, że działania Komisji koncentrowały się głównie na bieżącej pracy z osobami zgłaszanymi, bez narastania zaległości proceduralnych.

Podsumowując, działalność GKRPA w badanym okresie miała charakter stabilny, choć zmienny pod względem form i intensywności podejmowanych działań. Komisja pełniła istotną rolę zarówno w systemie przeciwdziałania problemom alkoholowym, jak i w obszarze regulowania lokalnego rynku alkoholu, koncentrując się przede wszystkim na działaniach motywujących, opiniujących oraz koordynujących wsparcie dla osób zmagających się z uzależnieniem.

GKRPA			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ogólne posiedzenia Komisji	12	14	10
Posiedzenie podkomisji interwencyjno-motywującej	0	18	0
Przeprowadzono rozmowy z osobami uzależnionymi w celu motywowania do leczenia	10	0	12
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	0	0
Post. opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów	2	4	13
Działalność Komisji interwencyjno-motywującej			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Wniosków o leczenie odwykowe	10	20	14
Obecnie rozpoczętych spraw	0	0	0
Zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	0	0	0
Wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	1	3	1

Zakończone postępowania w sprawie skierowania na leczenie odwykowe przez sąd	1	3	1
Przeprowadzone badania przez biegłych sądowych	1	2	0

Rynek alkoholowy

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
do spożycia poza miejscem sprzedaży:			
do 4,5%	16	16	15
od 4,5% do 18%	16	16	15
powyżej 18%	15	15	14
do spożycia w miejscu sprzedaży:			
do 4,5%	7	8	8
od 4,5% do 18%	6	6	6
powyżej 18%	6	6	6

Rynek alkoholi w gminie w latach 2022–2024 ulegał stopniowym i umiarkowanym zmianom, przy zachowaniu ogólnej stabilności jego struktury. Najbardziej zauważalne były niewielkie spadki liczby punktów sprzedaży alkoholu przeznaczonego do spożycia poza miejscem zakupu, które dotyczyły wszystkich kategorii napojów alkoholowych. Zmiany te miały charakter łagodny i rozłożony w czasie, co wskazuje na naturalne procesy dostosowawcze rynku, a nie na gwałtowne ograniczenia dostępności.

W odniesieniu do sprzedaży alkoholu do spożycia w miejscu sprzedaży sytuacja pozostawała względnie stabilna. Liczba lokali gastronomicznych oferujących napoje alkoholowe nie ulegała istotnym wahaniom, a w części przypadków utrzymywała się na stałym poziomie po wcześniejszym nieznacznym wzroście. Świadczy to o utrzymującym się zapotrzebowaniu na tego typu usługi, przy jednoczesnym braku wyraźnej ekspansji rynku.

Ogólna analiza wskazuje, że dostępność alkoholu na terenie gminy nie zwiększała się, a rynek można określić jako nasycony i ustabilizowany. Obserwowane tendencje sprzyjają realizacji lokalnej polityki profilaktycznej, ponieważ nie wskazują na rozwój sieci sprzedaży alkoholu ani na wzrost jego dostępności dla mieszkańców.

7.7. Przemoc domowa

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny

oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Do zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- ✚ opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- ✚ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- ✚ zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- ✚ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Działania na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą domową mają charakter interdyscyplinarny, a więc opierają się na współpracy służb, które dysponując wiedzą, doświadczeniem, narzędziami oraz kompetencjami w danej dziedzinie łączą swoje siły, celem udzielenia kompleksowej pomocy domowej.

Przy MGOPS w Mirsk funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny. Do zadań zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej należy:

- ✚ opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- ✚ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- ✚ zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- ✚ tworzenie grup diagnostyczno-pomocowych;
- ✚ diagnozowanie problemu przemocy domowej;
- ✚ podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- ✚ inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową;
- ✚ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- ✚ inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową;
- ✚ prowadzenie sprawozdawczości w zakresie realizowanych zadań;

- ✚ powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych;
- ✚ dokumentowanie działań Zespołu oraz grup diagnostyczno-pomocowych;
- ✚ koordynowanie działań instytucji realizujących procedurę Niebieska Karta.

Analiza procedury Niebieskiej Karty w Gminie Mirsk wskazuje na stopniowe ograniczanie skali ujawnionej przemocy domowej w ostatnim roku objętym analizą. W poprzednich latach poziom wszczynanych procedur utrzymywał się na zbliżonym, stabilnym poziomie, natomiast w najnowszym okresie widoczny jest ich wyraźny spadek. Tendencja ta może świadczyć o częściowej poprawie sytuacji w rodzinach, ale również o zmiennym poziomie zgłaszalności przypadków przemocy, który często zależy od czynników społecznych, kulturowych i dostępności wsparcia.

Struktura osób doznających przemocy domowej potwierdza, że zjawisko to w największym stopniu dotyka kobiet. Choć ich liczba systematycznie maleje, nadal stanowią one zdecydowaną większość osób objętych pomocą. Przypadki przemocy wobec mężczyzn mają charakter incydentalny i nie wykazują wyraźnej tendencji wzrostowej. Na szczególną uwagę zasługuje obecność dzieci w gronie osób doznających przemocy w dwóch ostatnich latach, co wskazuje na konieczność utrzymania czujności instytucjonalnej oraz wzmocnienia działań profilaktycznych i ochronnych wobec najmłodszych członków rodzin.

Zmiany widoczne są również w strukturze osób stosujących przemoc domową. W pierwszych latach dominowali mężczyźni, co odpowiada ogólnokrajowym tendencjom. W ostatnim roku nastąpiła jednak wyraźna zmiana tej struktury, polegająca na wzroście udziału kobiet wśród sprawców przemocy. Zjawisko to może mieć związek z lepszym rozpoznawaniem przemocy o charakterze psychicznym lub ekonomicznym, a także ze zmianami w relacjach rodzinnych i społecznych. Jednocześnie zmniejszyła się ogólna liczba osób, wobec których podejmowano działania w ramach procedury.

Liczba rodzin objętych wsparciem Zespołu Interdyscyplinarnego pozostaje bezpośrednio powiązana z liczbą prowadzonych procedur, co wskazuje na spójność działań instytucjonalnych. W ostatnim roku, pomimo mniejszej liczby spraw, zauważalne jest zwiększenie aktywności zespołu, wyrażające się częstszymi spotkaniami. Może to świadczyć o bardziej intensywniej pracy nad poszczególnymi przypadkami, większym nacisku na koordynację działań oraz indywidualne podejście do rodzin dotkniętych przemocą.

Po raz pierwszy w analizowanym okresie odnotowano kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych. Jest to istotna zmiana jakościowa, wskazująca na rozwój działań ukierunkowanych nie tylko na interwencję, ale również na długofalową zmianę postaw i zachowań sprawców przemocy.

Zakres pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej koncentruje się przede wszystkim na wsparciu socjalnym, uzupełnianym przez pomoc psychologiczną i prawną. Taka struktura wsparcia potwierdza, że przemoc domowa często współwystępuje z trudną sytuacją bytową i społeczną, a skuteczna pomoc wymaga podejścia wieloaspektowego. Całość danych wskazuje, że system przeciwdziałania przemocy domowej w gminie funkcjonuje w sposób stabilny, z widoczną tendencją do pogłębiania jakości działań oraz stopniowego przechodzenia od reakcji interwencyjnej do bardziej kompleksowej pracy z rodziną.

Liczba założonych Niebieskich Kart			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ogółem NK	17	17	13

Liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono pomocy:			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ogółem	17	17	13
Kobiety	16	15	10
Mężczyźni	1	0	1
Dzieci (do 18 r.ż.)	0	2	2

Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których podjęto działania:			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ogółem	17	17	10
Kobiety	2	3	8
Mężczyźni	15	14	2

Liczba rodzin objętych wsparciem Zespołu Interdyscyplinarnego z powodu przemocy domowej:			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ogółem	17	17	13

Liczba osób stosujących przemoc domową skierowanych na programy korekcyjnoedukacyjne:			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ogółem	0	0	2

Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego:			
--	--	--	--

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ogółem	4	4	6

Rodzaje udzielonej pomocy osobom doznającym przemocy domowej w 2024 roku:	
Rodzaj pomocy:	Liczba osób:
Pomoc psychologiczna	3
Pomoc prawna	2
Pomoc socjalna	11

7.8. Osoby dotknięte klęską żywiołową

Klęski żywiołowe stanowią istotny czynnik wpływający na nagłe pogorszenie sytuacji życiowej mieszkańców i mogą prowadzić do czasowej lub trwałej utraty bezpieczeństwa bytowego. Zdarzenia takie jak powodzie, wichury, intensywne opady czy inne zjawiska losowe często powodują straty materialne, zniszczenie mienia oraz konieczność poniesienia nieprzewidzianych wydatków. Z tego względu osoby dotknięte klęską żywiołową są jedną z grup uprawnionych do korzystania z pomocy społecznej, która pełni w takich sytuacjach funkcję interwencyjną i osłonową. Wsparcie to ma na celu szybkie zaspokojenie podstawowych potrzeb, ograniczenie skutków kryzysu oraz pomoc w powrocie do stabilnych warunków życia.

W dniach 14–15 września 2024 r. na terenie gminy Mirsk doszło do powodzi spowodowanej długotrwałymi i intensywnymi opadami deszczu. Po wcześniejszym wprowadzeniu stanu pogotowia oraz alarmu przeciwpowodziowego służby na bieżąco monitorowały sytuację, jednak w nocy z 14 na 15 września nastąpiło gwałtowne pogorszenie warunków hydrologicznych i szybki wzrost poziomu wód. Kulminacja fali powodziowej miała miejsce 15 września około godziny 13.00, powodując liczne interwencje ratownicze, szczególnie w rejonie Krobickiego Potoku. Dzięki skoordynowanym działaniom służb ratowniczych, wsparciu mieszkańców oraz wykorzystaniu ciężkiego sprzętu udało się udrożnić koryto potoku i zapobiec zalaniu budynków mieszkalnych oraz poważnym stratom materialnym.

W 2024 roku, w związku z wystąpieniem powodzi, wsparciem objęto 27 osób, co potwierdza istotny wpływ tego zdarzenia na sytuację bytową części mieszkańców.

8. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych – 2025

Jednym z głównych założeń niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mirsk jest przedstawienie problemów występujących w społeczności lokalnej oraz wskazanie kierunków ich rozwiązywania. Zdiagnozowanie problemów społecznych było możliwe między innymi poprzez przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców Gminy. W następnych podrozdziałach zaprezentowano wyniki badań ankietowych pochodzących z diagnozy przeprowadzonej na terenie Gminy Mirsk w 2025 roku.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Mirsk wśród grup:

- ✚ dorośli mieszkańcy;
- ✚ dzieci i młodzież szkolna;
- ✚ pracownicy instytucjonalni

W procesie opracowania diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych dla Gminy Mirsk zastosowano dwie komplementarne metody badawcze: CAWI (Computer-Assisted Web Interview) oraz PAPI (Paper-and-Pencil Interview).

Metoda **CAWI** polega na wspomaganym komputerowo wywiadzie realizowanym przy użyciu strony internetowej. Jest to technika szeroko stosowana w badaniach ilościowych

rynku i opinii publicznej, umożliwiającą zebranie danych od dużej liczby respondentów w krótkim czasie. W badaniu CAWI **uczestniczyli uczniowie szkół z terenu gminy oraz pracownicy MGOPS**, którzy wypełniali ankiety elektroniczne w dogodnym dla siebie momencie. Takie rozwiązanie zwiększa komfort respondentów i sprzyja szczerości odpowiedzi, co ma szczególne znaczenie przy pytaniach dotyczących kwestii wrażliwych, takich jak doświadczenia związane z problemami społecznymi. Do realizacji badania wykorzystano program CORIGO, rekomendowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE), który pozwalał na sprawne przygotowanie kwestionariusza, automatyczne zbieranie danych i wstępne ich porządkowanie, zapewniając wysoką jakość materiału badawczego.

Metoda **PAPI** (Paper-and-Pencil Interview) polega na tradycyjnym wywiadzie papierowym, podczas którego ankieter przeprowadza badanie bezpośrednio z respondentem, zapisując jego odpowiedzi na formularzu papierowym. W badaniu **PAPI uczestniczyli dorośli mieszkańcy gminy** – co pozwoliło uzyskać informacje dotyczące opinii społecznej i lokalnego rynku. Metoda ta umożliwia interakcję z ankietowanym, a także doprecyzowanie pytań w przypadku wątpliwości, co zwiększa wiarygodność i dokładność zbieranych danych.

Łączne zastosowanie obu metod – CAWI oraz PAPI – pozwoliło na uzyskanie pełnego i rzetelnego obrazu lokalnych zagrożeń społecznych, uwzględniającego różnorodne grupy respondentów i perspektywy.

W badaniu wzięło udział 100 mieszkańców Gminy Mirsk (53% kobiet i 47% mężczyzn) i 7 pracowników MGOPS z Gminy Mirsk oraz uczniowie Szkół Podstawowych Gminy Mirsk w przedziale wiekowym: klasy 4-6 oraz 7-8 (łącznie 80 uczniów).

8.1. Wnioski i podsumowanie z przeprowadzonych badań

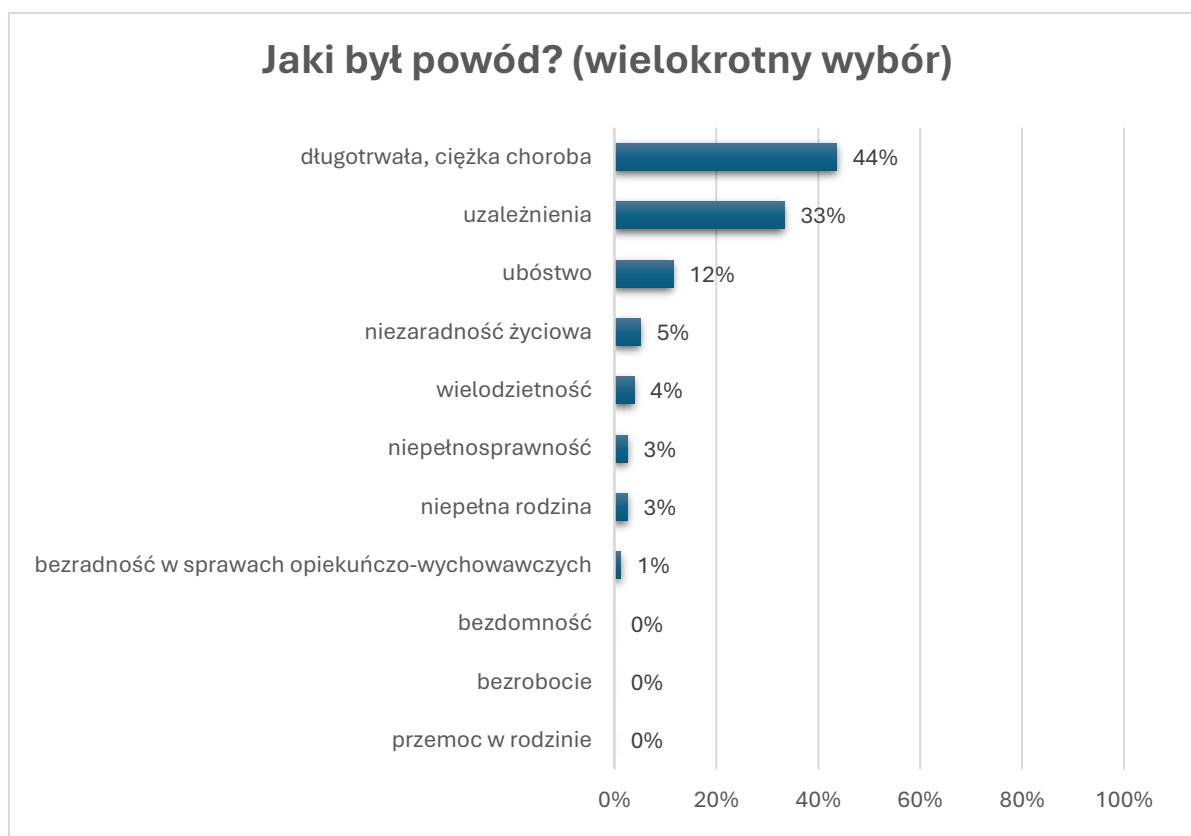
Mieszkańcy Gminy Mirsk:

👉 Wśród źródeł utrzymania gospodarstw domowych respondentów najczęściej wskazywano pracę w sektorze prywatnym – zadeklarowało ją 39% badanych. Drugim co do znaczenia źródłem dochodu jest praca w sektorze publicznym, na którą wskazało 36% ankietowanych. Emeryturę jako główne źródło utrzymania podało 4% respondentów, natomiast 8% utrzymuje się z pracy we własnym gospodarstwie rolnym lub z zatrudnienia w formie pracy dorywczej. Praca dorywcza stanowi źródło utrzymania dla 8% badanych. Po 16% respondentów pozostaje na utrzymaniu członka rodziny lub korzysta z renty. Z kolei 3% utrzymuje się ze świadczeń z pomocy społecznej bądź z zasiłku dla bezrobotnych. Struktura odpowiedzi wskazuje, że zdecydowana większość gospodarstw domowych czerpie środki utrzymania z aktywności

zawodowej, przede wszystkim w sektorze prywatnym, co odzwierciedla dominację tego segmentu rynku pracy wśród badanych.

👉 Jeśli chodzi o korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej, 78% badanych przyznało, że ich rodzina korzystała z takiej pomocy w ciągu ostatniego roku. Zdecydowana mniejszość respondentów (22%) zaprzeczyła, by taka sytuacja miała miejsce, natomiast 0% nie chciało udzielić odpowiedzi na to pytanie. Wśród osób, które zadeklarowały korzystanie z pomocy społecznej, najczęściej wskazywanymi powodami były długotrwała, ciężka choroba oraz uzależnienia – odpowiednio 44% i 33%. Kolejne wymieniane przyczyny to ubóstwo, niepełnosprawność, niepełna rodzina oraz wielodzietność – każdą z tych odpowiedzi podało od 3% do 12% respondentów. Żaden z badanych nie wskazał takich przyczyn jak bezdomność, bezrobocie, przemoc domowa czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

👉 Sytuacja mieszkaniowa została oceniona bardzo dobrze przez 3% respondentów, natomiast 32% określiło ją jako dobrą. Oznacza to, że łącznie 35% badanych pozytywnie postrzega

swoje warunki mieszkaniowe. Zadowolającą ocenę wystawiło 46% mieszkańców, natomiast 19% uznało swoją sytuację mieszkaniową za złą.

- ✚ Sytuacja materialna gospodarstw domowych została oceniona umiarkowanie. Bardzo dobrze oceniło ją 0% respondentów, a 20% uznało ją za dobrą, co łącznie daje 20% ocen pozytywnych. Zadowolającą sytuację materialną wskazało 48% badanych, natomiast 32% określiło ją jako złą.
- ✚ Największa grupa respondentów (43%) nie ma zdania na temat jakości lokalnych usług medycznych. Kolejne 42% badanych ocenia stan opieki zdrowotnej jako raczej dobry, a 4% jako bardzo dobry. Oznacza to, że łącznie 46% mieszkańców ocenia opiekę zdrowotną pozytywnie. Z drugiej strony 7% respondentów uznało ją za raczej złą, a 4% oceniło ją bardzo źle. Łącznie negatywnie wypowiada się więc 11% ankietowanych.
- ✚ Dla mieszkańców Gminy Mirsk wszystkie z zaproponowanych problemów społecznych najistotniejszymi problemami społecznymi lokalnego środowiska jest⁴: uzależnienie od alkoholu (77%).

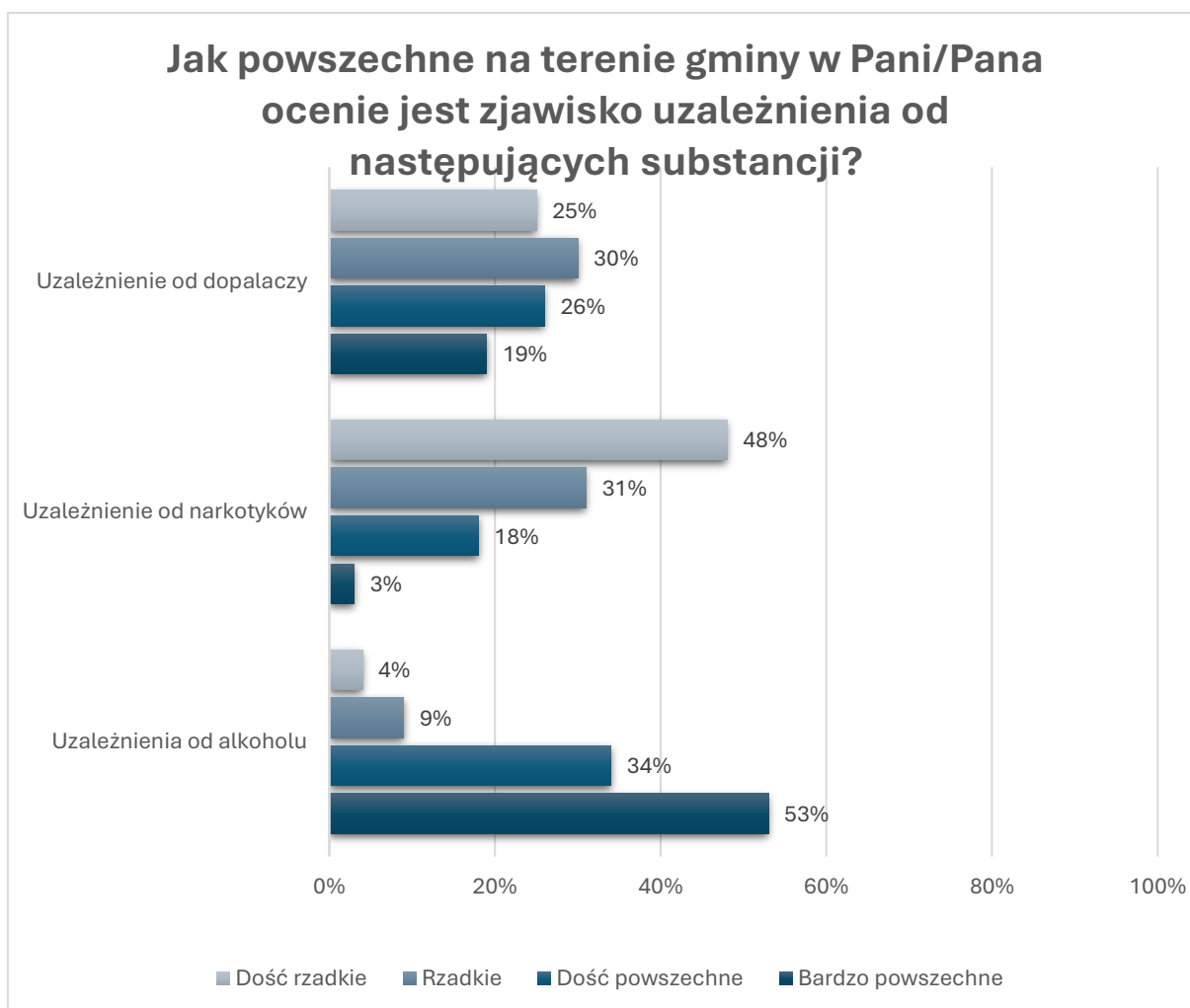
<i>Ocena ważności lokalnych problemów społecznych przez badanych mieszkańców</i>				
Problem	Bardzo istotny	Raczej istotny	Raczej nieistotny	Zdecydowanie nieistotny
Uzależnienie od alkoholu	22%	53%	16%	9%
Uzależnienie od narkotyków	6%	21%	40%	33%
Przemoc domowa	8%	30%	37%	25%
Bezrobocie	10%	29%	39%	22%
Bieda, ubóstwo	7%	28%	32%	33%
Bezdomność	10%	25%	36%	29%
Niepełnosprawność	5%	25%	31%	39%
Zaniedbanie rozwoju dzieci i młodzieży	7%	24%	39%	30%
Problemy opiekuńczo-wychowawcze (rodziców z dziećmi)	11%	29%	33%	27%
Bezradność osób w sprawach prowadzenia gosp. domowego	8%	24%	46%	22%
Uzależnienie rodzin od różnych	8%	29%	38%	25%

⁴ Suma wskazań: „bardzo istotny” i „raczej istotny”

form pomocy społecznej				
Izolacja społeczna osób starszych	7%	16%	34%	43%
Brak poczucia bezpieczeństwa u mieszkańców gminy	12%	21%	44%	23%
Długotrwałe choroby	5%	25%	34%	36%
Uzależnienia behawioralne	6%	25%	39%	30%

- Najczęściej wskazywanym problemem jest uzależnienie od alkoholu – większość respondentów oceniła je jako zjawisko powszechne (łącznie 87%), co oznacza, że mieszkańcy postrzegają alkoholizm jako realny i zauważalny problem na terenie gminy. Pozostała część badanych uznała, że występuje ono rzadziej, przy czym 9% określiło je jako raczej rzadkie, a jedynie 4% jako dość rzadkie.
- W przypadku uzależnienia od narkotyków opinie respondentów są bardziej podzielone. Blisko połowa ankietowanych (48%) uważa, że zjawisko to jest dość rzadkie, a 31% oceniło je jako rzadkie. Łącznie 21% badanych postrzega uzależnienie od narkotyków jako powszechne, choć w znacznie mniejszym stopniu niż w przypadku alkoholu. Tylko 3% respondentów uznało je za bardzo powszechne.
- Niemal jedna trzecia badanych (30%) uważa uzależnienie od dopalaczy za rzadkie, a 25% za dość rzadkie. Z kolei 26% respondentów oceniło to zjawisko jako dość powszechne, a 19% jako bardzo powszechne, co wskazuje na wyraźną polaryzację opinii.

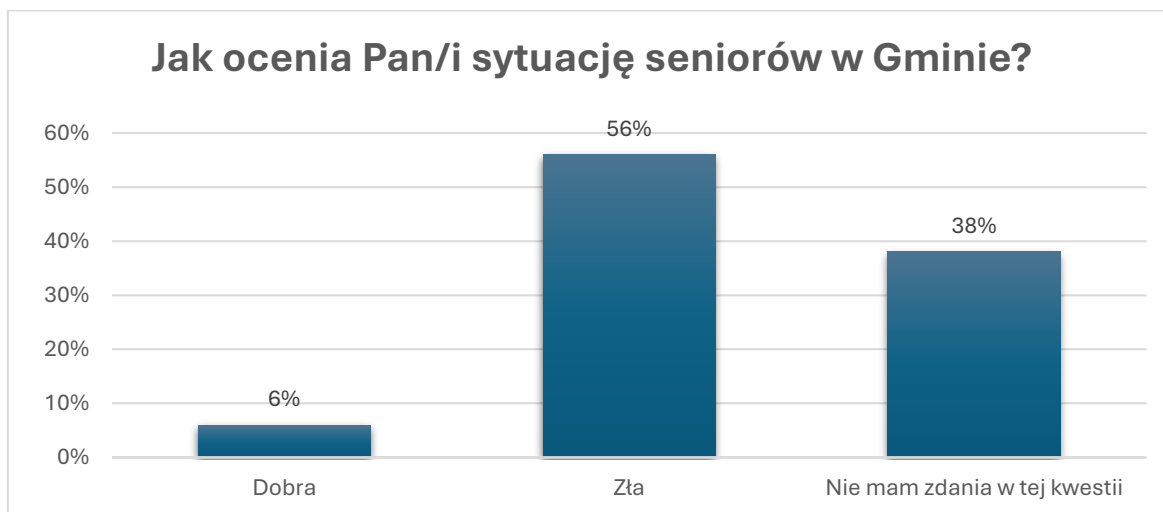

- ✚ 32% – oceniła negatywnie współpracę w zakresie rozwiązywania problemów społecznych pomiędzy władzami samorządowymi a organizacjami pozarządowymi i kościelnymi. Oceny przeciętne stanowią 28% odpowiedzi, co może sugerować, że część ankietowanych dostrzega pewne działania, ale jednocześnie ocenia je jako niewystarczające. Z kolei pozytywnie współpracę oceniło łącznie 37% respondentów: 22% wskazało odpowiedź „dobrze”, a 15% „bardzo dobrze”. Brak opinii zadeklarowało jedynie 3% badanych.
- ✚ 82% respondentów zadeklarowało udział uczestnictwo w wydarzeniach kulturalno-integracyjnych organizowanych na terenie gminy w ciągu ostatniego roku, natomiast 18% nie uczestniczyło w nich.
- ✚ 98% badanych jest zdania, iż większość potrzeb w sektorze życia społecznego jest w gminie zaspokajana, natomiast 2% jest przeciwnego zdania.
- ✚ Zdaniem mieszkańców gminy Mirsk największej uwagi ze strony władz lokalnych wymagają dwa obszary: bezpieczeństwo publiczne oraz pomoc społeczna – oba wskazane przez 50% respondentów. Tak wyraźny wynik świadczy o tym, że mieszkańcy dostrzegają

potrzebę wzmocnienia działań zarówno w zakresie poprawy bezpieczeństwa, jak i wsparcia osób znajdujących się w trudniejszej sytuacji życiowej.

- ✚ Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy Mirsk jest zróżnicowane. Jedynie 11% respondentów zadeklarowało, że czuje się bezpiecznie na terenie gminy, natomiast 55% wskazało, że nie czuje się bezpiecznie. Pozostała grupa badanych – 34% – nie potrafiła jednoznacznie ocenić swojego poczucia bezpieczeństwa.
- ✚ 17% mieszkańców utrzymuje bardzo dobre relacje z najbliższymi sąsiadami, a 50% oceniło je jako poprawne. Natomiast 4% respondentów wskazało, że nie utrzymuje żadnych relacji z najbliższymi sąsiadami, a 29% jest z nimi w konflikcie.
- ✚ 6% respondentów uznało, że sytuacja seniorów jest dobra, natomiast 56% oceniło ją jako złą. Największa grupa badanych – 38% – nie miała zdania w tej kwestii.

- ✚ 89% badanych twierdzi, że oferta działań skierowana do seniorów jest wystarczająca.
- ✚ Zdaniem 55% badanych osoby niepełnosprawne są wykluczone społecznie w środowisku lokalnym. 36% nie ma zdania na ten temat.
- ✚ Badani mieli wskazać, czy ich zdaniem osoba niepełnosprawna może uzyskać na terenie gminy zatrudnienie. 5% mieszkańców wskazało odpowiedź twierdzącą. 88% z badanych zaznaczyło odpowiedź przeczącą, z czego 27% odpowiedziało, że nie ma ofert pracy dla osób niepełnosprawnych, a 61%, że pracodawcy nie chcą zatrudniać takich osób. Pozostałe 7% nie ma zdania na ten temat.
- ✚ 10% z respondentów zna osobiście lub ze słyszenia osoby doznające przemocy domowej, a 62% ma podejrzenia, że może do tego dochodzić.
- ✚ Jedynie 8% badanych mieszkańców deklaruje, że wie, gdzie osoby doświadczające przemocy mogą szukać pomocy w najbliższym otoczeniu. Wskazywano na: policję i ośrodek pomocy społecznej.

- Większość 41% badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy domowej jest alkohol.
- W społeczeństwie jest obecne przekonanie, że przemoc zdarza się tylko w tzw. „złych domach” – 25% respondentów myśli w ten sposób o przemocy domowej. 40% respondentów zgadza się ze stwierdzeniem, że osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.
- Poniższe wartości dotyczą łącznych odpowiedzi: *zdecydowanie nieprawdziwe* i *raczej nieprawdziwe*:
- „Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” – 64%;
 - „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele osoby doznającej” – 66%;
 - „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” – 74%.

<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie prawdziwe</i>	<i>Raczej prawdziwe</i>	<i>Raczej nieprawdziwe</i>	<i>Zdecydowanie nieprawdziwe</i>
Przyczyną przemocy domowej jest alkohol.	5%	36%	38%	21%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	7%	18%	42%	33%
Osobą doznającą przemocy może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	8%	32%	38%	22%
Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	12%	24%	42%	22%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele osoby doznającej.	12%	22%	41%	25%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	4%	22%	39%	35%

- Stwierdzenie „Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa” spotkało się z dezaprobatą – 85% mieszkańców nie zgadza się z takim stwierdzeniem. Dodatkowo łącznie 84% badanych zdecydowanie lub raczej nie zgadza się

ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizyczne hartuje dziecko. 84% badanych zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem. Kolejne twierdzenie: „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek” spotkało się z negacją 86% respondentów. Respondenci nie zgadzają się również ze stwierdzeniem łagodne kary fizyczne nie są przemocą w rodzinie – 85%. Według 30% respondentów bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców.

👉 94% mieszkańców gminy Mirsk dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Badani wskazali na potrzebę organizacji otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (56%), warsztatów profilaktycznych dla uczniów (33%) oraz udziału w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych (10%).

Badanie wśród pracowników MGOPS

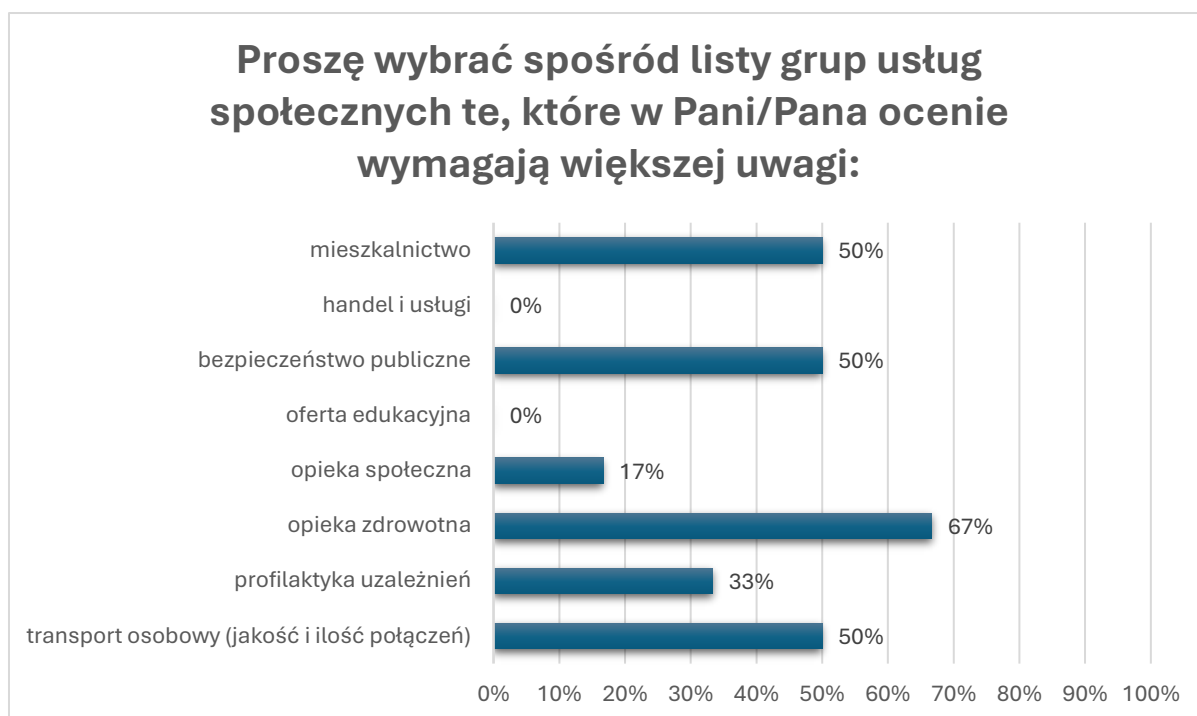
👉 Najistotniejszymi ich zdaniem problemami są: bieda i ubóstwo (100%), uzależnienie od alkoholu, narkotyków (po 86%), przemoc domowa (86%), niepełnosprawność (86%), długotrwałe choroby (86%) oraz izolacja społeczna osób starszych (86%). Szczegółowy rozkład deklaracji przedstawia poniższa tabela.

Problem	Bardzo istotny	Raczej istotny	Raczej nieistotny	Zdecydowanie nieistotny
Uzależnienie od alkoholu	43%	43%	14%	0%
Uzależnienie od narkotyków	29%	57%	0%	14%
Przemoc domowa	29%	57%	14%	0%
Bezrobocie	29%	43%	14%	14%
Bieda, ubóstwo	43%	57%	0%	0%
Bezdomność	14%	29%	43%	14%
Niepełnosprawność	29%	57%	14%	0%
Zaniedbanie rozwoju dzieci i młodzieży	14%	57%	29%	0%
Problemy opiekuńczo-wychowawcze (rodziców z dziećmi)	29%	42%	29%	0%
Bezradność osób w sprawach prowadzenia gosp. domowego	14%	43%	43%	0%
Uzależnienie rodzin od różnych form pomocy społecznej	14%	57%	29%	0%

Izolacja społeczna osób starszych	57%	29%	14%	0%
Brak poczucia bezpieczeństwa u mieszkańców gminy	29%	29%	29%	13%
Długotrwałe choroby	29%	57%	0%	14%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	13%	29%	29%	29%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	14%	57%	29%	0%

- ✚ Zapytano pracowników pomocy społecznej czy ich zdaniem instytucja, w której pracują pomaga w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. 57% respondentów odpowiedziało, że zgadza się z tym częściowo, 29% zgadza się w pełni a 14% raczej się nie zgadza z tą tezą.
- ✚ 67% pracowników instytucjonalnych wskazała, że odczuwa symptomy wypalenia zawodowego.
- ✚ Łącznie 86% respondentów zgadza się, że władze gminy są dobrze poinformowane o potrzebach pomocy społecznej. Ponad 2/3 z badanych (71%) uważa, że władze gminy wychodzą naprzeciw zgłaszanym problemom.
- ✚ 33% badanych pracowników MGOPS uważa, że większość potrzeb w sektorze życia społecznego jest w gminie zaspokajana.
- ✚ Zdaniem pracowników ośrodka pomocy społecznej większej uwagi wymagają następujące usługi społeczne: opieka zdrowotna (67%), mieszkalnictwo, bezpieczeństwo publiczne, transport osobowy (po 50%), profilaktyka uzależnień (33) oraz opieka społeczna (17%).

✚ Pracownicy OPS zostali również zapytani czy dostrzegają potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Jak wynika z przeprowadzonego badania – 86% dostrzega taką potrzebę. Następnie badani zostali poproszeni o wskazanie, które z działań w zakresie profilaktyki uzależnień są w ich opinii najbardziej potrzebne. Pracownicy instytucjonalni wskazywali najczęściej na potrzebę udzielania wsparcia psychologicznego dla rodzin (50%), warsztatów profilaktycznych dla uczniów (33%) oraz otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (17%).

8.2. Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią

Prognoza zawiera szczegółowy obraz potrzeb, problemów i zasobów lokalnej społeczności, bazując na:

- ✚ analizie danych dotyczących sytuacji społecznej w ostatnich latach (tzw. diagnozie społecznej),
- ✚ obserwowanych kierunkach rozwoju, charakterystycznych zarówno dla kraju, regionu, jak i danej społeczności,
- ✚ przewidywanym okresie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Na podstawie tych założeń przewiduje się, że realizacja celów strategicznych przyczyni się do zaktywizowania mieszkańców, co umożliwi im bardziej samodzielne, odpowiedzialne i skuteczne radzenie sobie z problemami. Realizacja planowanych zmian będzie możliwa dzięki zaangażowaniu wszystkich podmiotów działających w Gminie – instytucji publicznych, organizacji społecznych, lokalnych przedsiębiorców oraz samych mieszkańców.

Na podstawie dostępnych danych i diagnozy społecznej prognozuje się następujące kierunki rozwoju sytuacji społecznej w Gminie Mirsk:

1. Nastąpi stopniowe ograniczenie liczby rodzin wymagających długotrwałej pomocy społecznej w wyniku wzmocnienia pracy socjalnej oraz realizacji działań aktywizujących i usamodzielniających.
2. Poprawi się dostępność i ciągłość wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i poradniczego dla dzieci, młodzieży oraz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze i kryzysowe.
3. Zostanie ograniczona izolacja społeczna seniorów poprzez rozwój usług środowiskowych, działań aktywizacyjnych oraz oferty integracyjnej umożliwiającej dłuższe funkcjonowanie w środowisku lokalnym.
4. Zwiększy się skuteczność przeciwdziałania przemocy domowej dzięki wzmocnieniu współpracy instytucjonalnej, usprawnieniu działań zespołów interdyscyplinarnych oraz wcześniejszej identyfikacji rodzin zagrożonych przemocą.
5. Wzrośnie poziom aktywności społecznej mieszkańców oraz ich zaangażowanie w inicjatywy lokalne, co przyczyni się do wzmocnienia więzi społecznych i kapitału społecznego gminy.
6. Zwiększy się skuteczność działań profilaktycznych w zakresie uzależnień, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, poprzez systematyczną realizację programów edukacyjnych i profilaktycznych.
7. Oferta usług społecznych zostanie lepiej dostosowana do potrzeb demograficznych i społecznych gminy na podstawie monitorowania danych oraz doświadczeń z realizacji działań.
8. Nastąpi wzmocnienie współpracy pomiędzy jednostkami samorządu, instytucjami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi, co przełoży się na większą spójność działań.
9. Zostaną ograniczone negatywne skutki wykluczenia społecznego i cyfrowego poprzez rozwój usług wsparcia oraz działań informacyjnych i edukacyjnych.
10. W efekcie realizacji strategii poprawi się jakość życia mieszkańców oraz poczucie bezpieczeństwa społecznego na terenie gminy.

III CZĘŚĆ ANALITYCZNA

1. Analiza SWOT

Analiza SWOT należy do grupy metod zintegrowanych, czyli badających zarówno samą jednostkę, jak również jej otoczenie. Akronim pochodzi od angielskich wyrazów:

- ✚ strengths („S” – siły, atuty, mocne strony),
- ✚ weaknesses („W” – słabości, słabe strony),
- ✚ opportunities („O” – szanse, okazje, korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym),
- ✚ threats („T” – zagrożenia, niekorzystne zjawiska zewnętrzne).

Analiza SWOT została oparta na informacjach zawartych w kompleksowej diagnozie sytuacji społecznej w Gminie. Stanowi ona podstawę do identyfikacji i określenia kierunków działań.

MOCNE STRONY (S)	✚ <i>Funkcjonujący i rozbudowany system pomocy społecznej obejmujący szeroki katalog świadczeń finansowych, usługowych i pracy socjalnej, docierający do znacznej liczby gospodarstw domowych, w tym rodzin z dziećmi, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.</i> ✚ <i>Doświadczenie i stabilna kadra MGOPS, w tym pracownicy socjalni i asystent rodziny, którzy realizują zadania z zakresu wsparcia rodzin, przeciwdziałania wykluczeniu oraz pieczy zastępczej.</i> ✚ <i>Rozwinięta infrastruktura społeczna i kulturalna (KIS, świetlice wiejskie, biblioteka), pełniąca funkcję integracyjną, profilaktyczną i aktywizującą mieszkańców w różnych grupach wiekowych.</i> ✚ <i>Aktywność organizacji społecznych, kół, zespołów folklorystycznych i inicjatyw oddolnych, które wzmacniają kapitał społeczny oraz przeciwdziałają izolacji, szczególnie na obszarach wiejskich.</i> ✚ <i>Wysoki poziom uczestnictwa mieszkańców w wydarzeniach lokalnych oraz generalnie dobre relacje sąsiedzkie, sprzyjające integracji i wzajemnemu wsparciu.</i> ✚ <i>Dobrze funkcjonujący system współpracy instytucjonalnej w</i>
-------------------------	--

	<i>obszarze przeciwdziałania przemocy domowej (Niebieskie Karty, Zespół Interdyscyplinarny).</i> <i>Wysoki poziom akceptacji społecznej osób z niepełnosprawnościami.</i> <i>Dobra sytuacja mieszkaniowa i materialna większości gospodarstw domowych, co ogranicza skalę skrajnego ubóstwa.</i> <i>Duże zainteresowanie mieszkańców działaniami profilaktycznymi, szczególnie w obszarze uzależnień, zdrowia psychicznego i wsparcia rodzin.</i>
SŁABE STRONY (W)	<i>Wysoki udział mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, przy czym głównymi przyczynami są ubóstwo, przemoc domowa oraz problemy opiekuńczo-wychowawcze.</i> <i>Silnie odczuwane przez mieszkańców poczucie braku bezpieczeństwa.</i> <i>Znacząca skala problemów związanych z uzależnieniami, w tym alkoholizmem i uzależnieniami behawioralnymi, postrzeganych jako powszechne zjawisko społeczne.</i> <i>Izolacja społeczna osób starszych oraz ograniczona oferta działań międzypokoleniowych, mimo pozytywnej ogólnej oceny sytuacji seniorów.</i> <i>Ograniczona dostępność transportu publicznego, wskazywana zarówno przez mieszkańców, jak i pracowników OPS jako kluczowa bariera w dostępie do pracy, usług i wsparcia.</i> <i>Występowanie przemocy domowej i rówieśniczej, w tym agresji słownej i przemocy w Internecie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.</i> <i>Kontakt dzieci i młodzieży z alkoholem, nikotyną, narkotykami oraz napojami energetycznymi, przy jednoczesnych brakach w wiedzy dotyczącej konsekwencji zdrowotnych.</i> <i>Ryzyko przeciążenia systemu pomocy społecznej wynikające z kumulacji problemów zdrowotnych, opiekuńczych i ekonomicznych w tych samych rodzinach.</i>
SZANSE (O)	<i>Dostępność programów rządowych i funduszy zewnętrznych wspierających rozwój usług społecznych, opiekuńczych, profilaktycznych i aktywizacyjnych.</i> <i>Rosnące znaczenie profilaktyki zdrowia psychicznego na poziomie</i>

	<i>krajowym, umożliwiające rozwój lokalnych form wsparcia psychologicznego i terapeutycznego.</i> <i>Możliwość dalszego rozwoju ekonomii społecznej i wolontariatu jako narzędzi aktywizacji mieszkańców oraz integracji społecznej.</i> <i>Wzrost świadomości społecznej problemów przemocy, uzależnień i zdrowia psychicznego, sprzyjający wcześniejszemu zgłaszaniu problemów i korzystaniu z pomocy.</i> <i>Potencjał infrastruktury kulturalnej i sportowej do realizacji działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.</i> <i>Możliwość rozwoju usług środowiskowych i sąsiedzkich jako alternatywy dla kosztownej opieki instytucjonalnej.</i> <i>Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej i międzygminnej w zakresie usług specjalistycznych.</i> <i>Cyfryzacja usług publicznych ułatwiająca dostęp do świadczeń, informacji i kontaktu z instytucjami.</i> <i>Aktywność lokalnych liderów i organizacji społecznych jako potencjalnych partnerów w realizacji polityki społecznej.</i> <i>Zainteresowanie mieszkańców dalszą aktywizacją społeczną, szczególnie w grupie seniorów i rodzin z dziećmi.</i>
ZAGROŻENIA (T)	<i>Postępująca depopulacja gminy oraz odpływ młodych mieszkańców do większych ośrodków miejskich.</i> <i>Starzenie się społeczeństwa prowadzące do wzrostu zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i zdrowotne.</i> <i>Rosnące koszty realizacji zadań społecznych przy ograniczonych możliwościach finansowych samorządu.</i> <i>Pogłębianie się problemów zdrowia psychicznego, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.</i> <i>Ryzyko wzrostu przemocy domowej i uzależnień w sytuacjach kryzysowych (ubóstwo, klęski żywiołowe, bezrobocie).</i> <i>Brak specjalistów na rynku lokalnym (psychologów, terapeutów, opiekunów), utrudniający rozwój usług.</i> <i>Wykluczenie cyfrowe części mieszkańców, zwłaszcza seniorów.</i> <i>Uzależnienie realizacji działań społecznych od środków zewnętrznych o ograniczonej stabilności.</i> <i>Nasilenie zachowań ryzykownych wśród młodzieży związanych z mediami cyfrowymi i uzależnieniami behawioralnymi.</i>

 Zmiany legislacyjne zwiększające zakres obowiązków gminy bez adekwatnego wzrostu finansowania.

IV CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. Wizja i misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mirsk jest wyznaczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania określonych problemów społecznych oraz poprawienie sytuacji mieszkańców.

Jej adresatem jest ogół społeczności lokalnej. Punktem wyjścia dla opracowania strategii jest diagnoza stanu faktycznego, analiza danych wynikających ze specyfiki Gminy. Zebrany materiał źródłowy oraz wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Mirsk pozwoliły wskazać grupę najważniejszych problemów społecznych w Gminie.

Realizacja zadań zawartych w strategii planowana jest na lata 2026-2034, co powinno zapewnić możliwość długofalowych działań.

W Strategii wyróżniono:

- a) wizję – jest pożądanym obrazem przyszłości, który osoby biorące udział w procesie decyzyjnym pragną wykreować;
- b) misję – stanowi cel nadrzędny przy planowaniu działań rozwojowych w Gminie;
- c) cele strategiczne – wskazują najważniejsze obszary, których wsparcie jest niezbędne dla rozwiązywania problemów społecznych w Gminie;
- d) cele operacyjne – są celami szczegółowymi dla celów strategicznych, zawierają propozycje kierunków działań niezbędnych do osiągnięcia poszczególnych celów operacyjnych.

Wizja niniejszej Strategii brzmi:

Gmina Mirsk to wspólnota lokalna zapewniająca mieszkańcom dostęp do adekwatnych usług społecznych, opartych na współpracy instytucji, organizacji pozarządowych i mieszkańców, sprzyjająca integracji społecznej, solidarności międzypokoleniowej oraz godnym warunkom życia na każdym etapie życia.

Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie misji. Misja Gminy Mirsk na lata 2026-2030 brzmi:

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirsk jest systemowe i zintegrowane wspieranie mieszkańców w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, ograniczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz wzmacnianie samodzielności, aktywności i bezpieczeństwa społecznego przy wykorzystaniu lokalnych zasobów i partnerstw.

CEL STRATEGICZNY I	
Poprawa jakości życia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	
Cel operacyjny 1.1.	
Wzmacnianie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców gminy	
Cel szczegółowy	1.1.1. Wspieranie reintegracji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych i biernych zawodowo
Formy realizacji zadań	1. Wspieranie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi poprzez systematyczną diagnozę sytuacji życiowej, zawodowej i zdrowotnej, identyfikację barier zatrudnieniowych oraz wzmacnianie motywacji do zmiany sytuacji życiowej. 2. Tworzenie indywidualnych planów aktywizacji społeczno-zawodowej, obejmujących działania z zakresu edukacji, szkoleń, staży, poradnictwa zawodowego oraz nabywania kompetencji społecznych. 3. Realizowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie kierowania osób bezrobotnych do dostępnych form aktywizacji zawodowej, w tym prac interwencyjnych, robót publicznych i staży. 4. Wspieranie udziału mieszkańców w projektach aktywizacyjnych finansowanych ze środków krajowych i funduszy Unii Europejskiej, w szczególności EFS+. 5. Tworzenie lokalnych partnerstw z pracodawcami w celu zwiększania dostępu do ofert pracy i dostosowywania kompetencji mieszkańców do potrzeb lokalnego rynku pracy. 6. Realizowanie działań z zakresu aktywizacji społecznej, w tym warsztatów umiejętności społecznych, treningów

	kompetencji miękkich i zajęć motywacyjnych. 7. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej, w tym samozatrudnienia i ekonomii społecznej jako alternatywnych form aktywności zawodowej. 8. Tworzenie warunków do podejmowania zatrudnienia socjalnego poprzez współpracę z klubami i centrami integracji społecznej. 9. Realizowanie poradnictwa zawodowego przy współudziale wyspecjalizowanych instytucji rynku pracy. 10. Wsparcie integracji społecznej osób długotrwale bezrobotnych poprzez działania środowiskowe, animacyjne i integracyjne.
Wskaźniki	👉 Liczba osób objętych pracą socjalną z powodu bezrobocia. 👉 Liczba osób uczestniczących w działaniach aktywizacyjnych. 👉 Liczba osób, które podjęły zatrudnienie lub szkolenie. 👉 Liczba indywidualnych planów aktywizacji. 👉 Liczba projektów aktywizacyjnych realizowanych na terenie gminy. 👉 Liczba partnerstw lokalnych na rzecz rynku pracy. 👉 Zmiana liczby osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia.
Termin realizacji	Zadanie ciągłe – lata 2026–2030
Główni realizatorzy i partnerzy	Urząd Miasta i Gminy Mirsk, MGOPS w Mirsku, Powiatowy Urząd Pracy, PCPR, organizacje pozarządowe, lokalni przedsiębiorcy, podmioty ekonomii społecznej.
Cel operacyjny 1.2.	
Ograniczanie skutków ubóstwa i poprawa bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców	
Cel szczegółowy	1.2.1. Zapewnienie wsparcia osobom i rodzinom mającym trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych
Formy realizacji zadań	1. Wsparcie rodzin poprzez system świadczeń pieniężnych i rzeczowych, dostosowanych do indywidualnej sytuacji materialnej i życiowej. 2. Realizowanie pracy socjalnej ukierunkowanej na

	wzmacnianie samodzielności, odpowiedzialności i zaradności życiowej beneficjentów pomocy. 3. Tworzenie indywidualnych planów wsparcia dla rodzin zagrożonych długotrwałym ubóstwem i wykluczeniem społecznym. 4. Wspieranie dostępu do programów żywnościowych, w tym dożywiania dzieci, młodzieży i osób dorosłych. 5. Realizowanie działań osłonowych w sytuacjach kryzysowych, w tym klęsk żywiołowych i nagłych zdarzeń losowych. 6. Wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin ubogich w dostępie do edukacji, pomocy szkolnych i zajęć rozwojowych. 7. Tworzenie lokalnych inicjatyw solidarnościowych oraz działań pomocowych opartych na współpracy z organizacjami społecznymi. 8. Realizowanie poradnictwa w zakresie gospodarowania budżetem domowym i racjonalnego zarządzania finansami. 9. Wspieranie współpracy z organizacjami charytatywnymi, kościelnymi i wolontariatem. 10. Monitorowanie skali i struktury ubóstwa na terenie gminy w celu dostosowywania działań do realnych potrzeb mieszkańców.
Wskaźniki	👉 Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa. 👉 Liczba osób objętych dożywianiem. 👉 Liczba rodzin objętych pracą socjalną. 👉 Liczba indywidualnych planów wsparcia. 👉 Liczba interwencji kryzysowych. 👉 Liczba dzieci objętych wsparciem materialnym. 👉 Zmiana liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej.
Termin realizacji	Zadanie ciągłe – lata 2026–2030
Główni realizatorzy	Urząd Miasta i Gminy Mirsk, MGOPS w Mirsku, organizacje

<i>i partnerzy</i>	pozarządowe, szkoły, placówki oświatowe, Kościoły, wolontariat lokalny
<i>Cel operacyjny 1.3</i> <i>Przeciwdziałanie uzależnieniom oraz przemocy domowej</i>	
<i>Cel szczegółowy</i>	1.3.1. Ograniczanie skali uzależnień oraz minimalizowanie ich skutków społecznych
<i>Formy realizacji zadań</i>	1. Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz innych substancji i zachowań uzależniających, skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych. 2. Upowszechnianie informacji o możliwościach leczenia, terapii i wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, w tym dostępnych form pomocy ambulatoryjnej i stacjonarnej. 3. Wspieranie rodzin dotkniętych problemem uzależnień poprzez pracę socjalną, poradnictwo psychologiczne i prawne oraz działania interwencyjne. 4. Realizowanie lokalnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, zgodnie z gminnymi programami. 5. Wspieranie działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe. 6. Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. 7. Wspieranie inicjatyw alternatywnych wobec zachowań ryzykownych, w tym działań sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych. 8. Monitorowanie skali zjawiska uzależnień na terenie gminy w celu dostosowania działań profilaktycznych do realnych potrzeb. 9. Inicjowanie i udział w projektach profilaktycznych i terapeutycznych, w tym finansowanych ze środków

	zewnątrznych. 10. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami ochrony zdrowia działającymi w obszarze uzależnień.
Wskaźniki	👉 Liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi. 👉 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnień. 👉 Liczba wniosków o leczenie odwykowe. 👉 Liczba programów profilaktycznych i terapeutycznych. 👉 Liczba kampanii informacyjnych.
Termin realizacji	Zadanie ciągłe – lata 2026–2030
Główni realizatorzy i partnerzy	Urząd Miasta i Gminy Mirsk, MGOPS w Mirsku, GKRPA, Policja, placówki oświatowe, SP ZOZ, organizacje pozarządowe.
Cel szczegółowy	1.3.2. Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz ochrona osób doświadczających przemocy
Formy realizacji zadań	1. Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych zwiększających świadomość społeczną na temat przemocy domowej, jej form i konsekwencji. 2. Wspieranie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. 3. Zapewnienie wsparcia osobom doświadczającym przemocy, w tym pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej. 4. Realizowanie działań interwencyjnych w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia członków rodziny. 5. Wspieranie dostępu do specjalistycznych placówek wsparcia, w tym ośrodków interwencji kryzysowej i schronień. 6. Realizowanie programów korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc. 7. Tworzenie i wspieranie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy. 8. Współpraca z Policją, sądem, ochroną zdrowia i oświatą w

	zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. 9. Monitorowanie skali zjawiska przemocy na terenie gminy. 10. Inicjowanie i udział w projektach przeciwdziałania przemocy, w tym projektach finansowanych ze środków zewnętrznych.
Wskaźniki	👉 Liczba Niebieskich Kart. 👉 Liczba osób objętych wsparciem. 👉 Liczba działań edukacyjnych i kampanii społecznych. 👉 Liczba osób skierowanych do programów korekcyjno-edukacyjnych.
Termin realizacji	Zadanie ciągłe – lata 2026–2030
Główni realizatorzy i partnerzy	Urząd Miasta i Gminy Mirsk, MGOPS w Mirsku, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, PCPR, organizacje pozarządowe, Ośrodki Interwencji Kryzysowej.
CEL STRATEGICZNY 2	
Zapewnienie dostępnych i zintegrowanych usług społecznych dla mieszkańców	
Cel operacyjny 2.1	
Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny i ochrony dzieci	
Cel szczegółowy	2.1.1. Wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin
Formy realizacji zadań	1. Wspieranie rodzin poprzez pracę socjalną i asystenturę rodzinną, ukierunkowaną na poprawę funkcjonowania opiekuńczo-wychowawczego. 2. Tworzenie i realizowanie lokalnych programów wsparcia rodzin, w szczególności przeżywających kryzysy i trudności wychowawcze. 3. Realizowanie poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego, prawnego) dla rodziców i opiekunów. 4. Wspieranie działań profilaktycznych zapobiegających umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej. 5. Tworzenie grup wsparcia i samopomocowych dla rodziców. 6. Realizowanie działań edukacyjnych z zakresu kompetencji

	rodzicielskich. 7. Wspieranie rodzin wielodzietnych i niepełnych w dostępie do usług społecznych. 8. Tworzenie warunków do godzenia ról rodzinnych i zawodowych. 9. Wspieranie współpracy instytucjonalnej na rzecz dobra dziecka i rodziny. 10. Monitorowanie sytuacji dzieci zagrożonych kryzysem rodzinnym.
Wskaźniki	↗ Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. ↗ Liczba rodzin objętych pracą socjalną. ↗ Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. ↗ Liczba porad i konsultacji specjalistycznych. ↗ Liczba działań edukacyjnych dla rodziców. ↗ Liczba programów wsparcia rodzin. ↗ Zmiana liczby rodzin z bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
Termin realizacji	Zadanie ciągłe – lata 2026–2030
Główni realizatorzy i partnerzy	Urząd Miasta i Gminy Mirsk, MGOPS w Mirsku, PCPR, szkoły, przedszkola, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, organizacje pozarządowe
Cel operacyjny 2.1. Wsparcie osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami	
Cel szczegółowy	2.1.1. Poprawa jakości życia i samodzielności seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami
Formy realizacji zadań	1. Rozwijanie usług opiekuńczych i specjalistycznych wspierających codzienne funkcjonowanie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. 2. Wspieranie aktywizacji społecznej i zdrowotnej seniorów, w tym działań międzypokoleniowych i wolontariatu. 3. Realizowanie pracy socjalnej ukierunkowanej na utrzymanie samodzielności życiowej jak najdłużej w środowisku lokalnym.

	4. Upowszechnianie informacji o dostępnych formach wsparcia, w tym usługach opiekuńczych, rehabilitacyjnych i zdrowotnych. 5. Wspieranie rodzin i opiekunów nieformalnych osób starszych i z niepełnosprawnościami. 6. Współpraca z instytucjami ochrony zdrowia i rehabilitacji w celu poprawy dostępności usług. 7. Wspieranie udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i zawodowym. 8. Likwidowanie barier funkcjonalnych i informacyjnych utrudniających dostęp do usług. 9. Inicjowanie i realizacja projektów dedykowanych seniorom i osobom z niepełnosprawnościami, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych. 10. Monitorowanie potrzeb wynikających ze starzenia się populacji gminy.
Wskaźniki	👉 Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. 👉 Liczba seniorów uczestniczących w działaniach aktywizacyjnych. 👉 Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem. 👉 Liczba opiekunów nieformalnych objętych pomocą.
Termin realizacji	Zadanie ciągłe – lata 2026–2030
Główni realizatorzy i partnerzy	Urząd Miasta i Gminy Mirsk, MGOPS w Mirsku, PCPR, SP ZOZ, organizacje pozarządowe, placówki ochrony zdrowia, środowiska senioralne.
CEL STRATEGICZNY 3	
Integracja i aktywizacja społeczności lokalnej	
Cel operacyjny 3.1.	
Wzmacnianie kapitału społecznego i aktywności mieszkańców	
Cel szczegółowy	3.1.1. Wzmocnienie integracji społecznej oraz aktywności obywatelskiej mieszkańców gminy poprzez rozwój inicjatyw lokalnych, współpracy międzysektorowej, wolontariatu oraz mechanizmów partycypacji społecznej.

Formy realizacji zadań

1. Wspieranie inicjatyw lokalnych i oddolnych służących integracji mieszkańców poprzez tworzenie sprzyjających warunków organizacyjnych i finansowych dla działań podejmowanych przez mieszkańców, grupy nieformalne oraz lokalnych liderów, które przyczyniają się do wzmacniania więzi społecznych i poczucia wspólnoty.
2. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy w zakresie planowania i realizacji działań społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych, w tym poprzez zlecanie zadań publicznych, konsultowanie lokalnych potrzeb oraz wspólne pozyskiwanie środków zewnętrznych.
3. Upowszechnianie wolontariatu i samoorganizacji społecznej jako form aktywnego uczestnictwa mieszkańców w życiu lokalnej wspólnoty, w szczególności poprzez promowanie idei wolontariatu, wspieranie inicjatyw wolontariackich oraz tworzenie warunków do rozwoju grup samopomocowych i obywatelskich.
4. Organizowanie wydarzeń integracyjnych i międzypokoleniowych, sprzyjających budowaniu relacji pomiędzy mieszkańcami różnych grup wiekowych i społecznych, w tym wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, które wzmacniają dialog międzypokoleniowy i przeciwdziałają izolacji społecznej.
5. Wspieranie działań kulturalnych i edukacyjnych budujących tożsamość lokalną poprzez promowanie dziedzictwa kulturowego, historii oraz tradycji gminy, a także inicjowanie przedsięwzięć edukacyjnych wzmacniających poczucie przynależności do społeczności lokalnej.
6. Włączanie mieszkańców w procesy konsultacyjne i decyzyjne dotyczące spraw istotnych dla rozwoju gminy, poprzez organizowanie konsultacji społecznych, spotkań otwartych oraz stosowanie narzędzi partycypacji obywatelskiej,

	sprzyjających dialogowi pomiędzy mieszkańcami a władzami samorządowymi. 7. Wspieranie aktywności społecznej na obszarach wiejskich poprzez rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, wzmacnianie roli świetlic wiejskich oraz animowanie działań integracyjnych i obywatelskich dostosowanych do potrzeb mieszkańców poszczególnych sołectw. 8. Tworzenie i rozwijanie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej, zarówno w wymiarze infrastrukturalnym, jak i organizacyjnym, umożliwiającym mieszkańcom wspólne spędzanie czasu, realizację inicjatyw lokalnych oraz podejmowanie działań społecznych. 9. Inicjowanie i realizacja projektów wzmacniających więzi społeczne, w tym projektów finansowanych ze środków zewnętrznych, ukierunkowanych na integrację mieszkańców, rozwój kapitału społecznego oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. 10. Monitorowanie poziomu aktywności i zaangażowania społecznego mieszkańców poprzez analizę udziału mieszkańców w inicjatywach lokalnych, wydarzeniach społecznych i formach partycypacji obywatelskiej, w celu dostosowywania działań gminy do zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej.
Wskaźniki	✚ Liczba zrealizowanych inicjatyw lokalnych i oddolnych. ✚ Liczba organizacji pozarządowych współpracujących z gminą przy realizacji działań społecznych. ✚ Liczba mieszkańców zaangażowanych w wolontariat lub działania samoorganizacyjne. ✚ Liczba wydarzeń integracyjnych i międzypokoleniowych zorganizowanych na terenie gminy. ✚ Liczba uczestników wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych. ✚ Liczba działań kulturalnych i edukacyjnych promujących

	tożsamość lokalną. ↳ Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz spotkań z mieszkańcami. ↳ Liczba inicjatyw społecznych realizowanych na obszarach wiejskich. ↳ Liczba projektów społecznych realizowanych przy udziale środków zewnętrznych
Termin realizacji	Zadanie ciągle – lata 2026–2030
Główni realizatorzy i partnerzy	Urząd Miasta i Gminy Mirsk, MGOPS, KIS, Biblioteka Publiczna, organizacje pozarządowe, sołectwa, mieszkańcy gminy.

2. Wdrożenie Strategii

2.1. Koordynacja

Koordynacja realizacją strategii jest zadaniem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mirsku (stanowi o tym art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej).

2.2. Podmioty współpracujące

Do pełnej realizacji założonych celów przyczynia się sprawna współpraca wielu podmiotów, instytucji, organizacji i osób – każdego zgodnie z zakresem realizowanych statutowych. Są to w szczególności:

- ↳ Urząd Miasta i Gminy Mirsk,
- ↳ Placówki oświaty,
- ↳ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ↳ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- ↳ Grupy Diagnostyczno-Pomocowe,
- ↳ Instytucje kultury.

Do partnerów w realizacji celów strategicznych należy zaliczyć zarówno organy administracji, jak również podmioty drugiego sektora (przedsiębiorcy) oraz trzeciego sektora (ekonomii społecznej).

2.3. System monitorowania Strategii.

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych zadań i projektów oraz celów operacyjnych i strategicznych. Monitoring prowadzony będzie przez zespół oceniający Strategię w oparciu o:

- ✚ monitoring wskaźnikowy – w oparciu o oczekiwane wskaźniki osiągnięć
- ✚ monitoring społeczny – na podstawie wyników badania opinii, w szczególności poprzez konsultacje społeczne.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Mirsk, a w jego skład wejdą min. przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współpracujących w jej realizacji.

Istotny element systemu monitorowania stanowić będzie sporządzanie sprawozdania z planu realizacyjnego wraz ze wskazaniem zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nierozpoczętych oraz identyfikacją przyczyn problemów i prezentacją propozycji ich przezwyciężenia.

Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą źródła statystyki państwowej (GUS) na poziomie Gminy. Poza tym bazę tą będą stanowiły informacje i dane otrzymane od instytucji i organizacji, grup środowiskowych biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirsk. Dodatkowo dane uzyskane dzięki wykorzystaniu ankiet oraz szerokiego udziału mieszkańców służyć będą ocenie realizacji oraz uaktualnieniu zapisów strategii. Częstotliwość pomiaru, a także raporty wskaźników ustalane będą w zależności od ich kategorii.

Rozróżnia się następujące rodzaje wskaźników w monitoringu:

- ✚ wskaźniki zasobów – przedstawiają informacje o środkach finansowych, rzeczowych oraz zasobach ludzkich, które są wykorzystywane do wdrożenia danego zadania/projektu; w ujęciu tym wskaźniki te odnoszą się do wielkości alokacji budżetowych na danym poziomie pomocy; np. liczba dni pracy ekspertów czy koszt budowy mieszkania socjalnego;
- ✚ wskaźniki wyników, odnoszą się do bezpośrednich konsekwencji działań zadania/projektu – oddziałujących na bezpośrednich beneficjentów; wskaźniki te mogą mieć charakter fizyczny (np. liczba osób przeszkolonych) lub finansowy (zmniejszenie kosztów leczenia);

- ✚ wskaźniki oddziaływania, odnoszą się do konsekwencji zadania/ projektu (zamierzonych i niezamierzonych, pozytywnych i negatywnych) wykraczających poza efekty bezpośrednie –krótkoterminowe; można wyróżnić dwa rodzaje oddziaływania:
 - a) oddziaływanie bezpośrednie – efekty, które pojawiają się po pewnym upływie czasu, ale są bezpośrednio związane z podjętymi działaniami i beneficjentami bezpośrednimi;
 - b) oddziaływanie pośrednie – wszystkie inne rodzaje efektów - niezamierzone przez daną interwencję lub wynikające z niej działania.

2.4. Ewaluacja Strategii

Ewaluacja strategii będzie to systematyczna i obiektywna jej ocena – jej zaplanowania, wdrożenia i rezultatów. Celem ewaluacji niniejszej Strategii jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości.

Ewaluacja stanowić będzie ocenę przedsięwzięć w kontekście ich wyniku, wpływu oraz potrzeb, które miały zaspokajać. W tym ujęciu celem ewaluacji będzie weryfikacja osiągnięć danego przedsięwzięcia w realizacji do zaplanowanych oczekiwań oraz wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji i doświadczeń przy projektowaniu i planowaniu podobnych działań w przyszłości. Rekomendacje i wnioski formułowane będą w oparciu o określone standardy i kryteria.

- ✚ osiągnięcie celów operacyjnych może być przedstawione poprzez produkty (np. dostarczenie określonej liczby szkoleń dla osób bezrobotnych);
- ✚ realizacja celów szczegółowych/zadań może być przedstawiona poprzez rezultaty (np. osiągnięcia poprawy – w wyniku zrealizowanych szkoleń – w zakresie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych);
- ✚ realizacja celów ogólnych/strategicznych może być przedstawiona poprzez wyniki oddziaływania strategii (np., ograniczenia bezrobocia wśród osób wcześniej bezrobotnych);

Ewaluacja ocenić będzie wszystkie elementy logiki interwencji strategii - zarówno dla poziomu działań, produktów, rezultatów i oddziaływań, jak i na poziomie wszystkich rodzajów celów danej interwencji.

Zasadniczym celem ewaluacji będzie stałe doskonalenie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane w kategoriach pozytywnych efektów społecznych lub gospodarczych związanych bezpośrednio z realizacją danej strategii. Celem ewaluacji będzie przede wszystkim uzyskanie niezależnej opinii na temat rzeczywistych lub potencjalnych

sukcesów strategii oraz czynników, które przyczyniły się do osiągnięcia danych rezultatów. Jednym z celów ewaluacji jest również wymiar edukacyjny, to analiza mechanizmów działania strategii, próba identyfikacji dobrych praktyk w zarządzaniu strategią i ich upowszechnienie czy też analiza popełnionych błędów celem ich uniknięcia w przyszłości.

Kryteria ewaluacji

Jednym z ważnych elementów etapu planowania ewaluacji będzie podjęcie decyzji w jaki sposób ma być dokonana ocena, jakie kryteria ewaluacji powinny być zastosowane do określonego badania.

Główne kryteria ewaluacji:

- ↳ trafność
- ↳ efektywność
- ↳ skuteczność
- ↳ oddziaływanie/użyteczność
- ↳ trwałość.

2.5. Źródła finansowania realizacji Strategii

Nie jest możliwe precyzyjne określenie wysokości planowanych środków na realizację celów przyjętych w niniejszej Strategii, a to ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu oraz brak stałych, długookresowych źródeł finansowania.

Ramy finansowe realizacji Strategii są również uzależnione od możliwości finansowych gminy oraz wielu zmiennych czynników, jak sytuacja społeczna i gospodarcza, kondycja finansów publicznych, zmiany na rynku pracy, zmiany w programie „Rodzina 800+” oraz w zakresie dostępu do innych, konkretnych świadczeń pomocy społecznej.

Planowane wydatki definiowane będą corocznie w uchwale budżetowej.

Jedną z podstaw do ich określenia będzie ocena zasobów pomocy społecznej (art. 16 a ustawy o pomocy społecznej).

Głównymi źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Mirsk na lata 2026-2030 będą m.in.: budżet gminy, dotacje z budżetu państwa oraz środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Każdy podmiot z terenu gminy będący realizatorem zadań w ramach Strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji.

2.6. Programy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirsk na lata 2026-2030 będzie realizowana w obszarze pomocy społecznej w szczególności poprzez poniżej wymienione programy szczegółowe:

- 👉 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- 👉 Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Mirsk,
- 👉 Program współpracy Gminy Mirsk z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego,
- 👉 Gminny Program Wspierania Rodziny.

3. Harmonogram

Harmonogram realizacji Strategii

Etap	Działanie	Perspektywa czasowa
I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Mirsk w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirsk na lata 2026-2030	do 31 stycznia 2026 r.
II	Upowszechnienie tekstu Strategii w BIP i przekazanie dokumentu realizatorom.	Niezwłocznie po przyjęciu uchwały Rady Gminy Mirsk
III	Realizacja przyjętych zadań przez podmioty odpowiedzialne.	1 stycznia 2026 - 31 grudnia 2030
IV	Monitoring realizowanych działań i aktualizowanie w razie wystąpienia takiej potrzeby.	1 stycznia 2026 - 31 grudnia 2030
V	Przygotowanie dokumentu (raportu) z ewaluacji końcowej Strategii	Ostatni rok obowiązywania Strategii – przed uchwaleniem nowej Strategii.

4. Zakończenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirsk na lata 2026-2030 spełnia zadanie fundamentalnego dokumentu dla władz Gminy odnośnie długofalowego projektowania i wdrażania lokalnej polityki społecznej. Misja, wizja oraz cele sformułowane w zakresie polityki społecznej zostały uadekwatnione do ujawnionych w wyniku procesu diagnostycznego problemów społecznych wspólnoty lokalnej. Na diagnozę złożyły się nie tylko analiza zastanych danych instytucjonalnych, ale również badanie ankietowe

reprezentantów przedstawicieli trzech grup społecznych, co przyczynia się do realizacji partycypacyjnego modelu procesu legislacji.

Opracowanie niniejszej Strategii wpisuje się w kierunki wytyczone w dokumentach wyższej rangi, a sama Strategia jest dokumentem, do którego należy odwoływać się w planowaniu wydatkowania środków finansowych na cele społeczne, a także stanowi podstawę skutecznego pozyskania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów strefy społecznej. W tym Strategia jest punktem wyjścia do opracowania perspektywicznych i szczegółowych programów z zakresu pomocy społecznej, w tym m.in. Programu Wspierania Rodziny, Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Do każdego z celów strategicznych zostały przypisane precyzujące je cele szczegółowe, główne kierunki działania, podmioty realizujące, wskaźniki realizacji oraz główne źródła finansowania. W niniejszej Strategii przyjęto perspektywę realizacji obejmującą szeroki horyzont czasowy lat 2026-2030. Ma to na celu umożliwienie ciągłości planowania strategicznego przez władze gminy w zakresie polityki społecznej. Strategia będzie podlegać stałemu monitorowaniu, a w razie takiej potrzeby również aktualizacjom w związku z zachodzącymi w gminie i kraju zmianami realiów społeczno-gospodarczych i prawnych.

Działania realizowane w ramach Strategii powinny zostać oparte na zintegrowanej współpracy różnych instytucji, których statutowe zadania zająają się w sferze administracyjnej, zdrowotnej, socjalnej, edukacyjnej, bezpieczeństwa i rynku pracy.

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Dokument określa i wyznacza cele strategiczne oraz działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorców interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie formy pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirsk na lata 2025-2030 jest uzasadnione.

Przewodnicząca Rady Miejskiej Gminy Mirsk

Marta Pazowska